

Projekt

z dnia 20 stycznia 2021 r.

Zatwierdzony przez .....

**UCHWAŁA NR .....
RADY MIEJSKIEJ W STRZEGOMIU**

z dnia ..... 2021 r.

**w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Strzegom
na lata 2021-2026**

Na podstawie art. 7 ust. 1 pkt 6 i art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2020r. poz. 713 z późn. zm.), art. 17 ust. 1 pkt. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2020r. poz. 1876 z późn. zm.) uchwała się, co następuje:

§ 1. Przyjąć Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Strzegom na lata 2021-2026 stanowiącą załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Strzegomia.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady
Miejskiej w Strzegomiu

Tomasz Marczak

*Załącznik do Uchwały Nr
Rady Miejskiej w Strzegomiu
z dnia*

**STRATEGIA
ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH
GMINY STRZEGOM
NA LATA 2021-2026**

SPIS TREŚCI

I. UWARUNKOWANIA ZEWNĘTRZNE TWORZENIA STRATEGII.....	6
1. PODSTAWY PRAWNE.....	6
2. PODSTAWY STRATEGICZNO-PROGRAMOWE	7
3. OCENA WDROŻENIA POPRZEDNIO REALIZOWANEJ STRATEGII.....	11
II. DIAGNOZA SPOŁECZNA	13
1. CHARAKTERYSTYKA GMINY	13
2. ATUTY I CZYNNIKI OGRANICZAJĄCE ROZWÓJ	13
3. DEMOGRAFIA	14
4. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA	15
5. KOMUNIKACJA I TRANSPORT	16
6. GOSPODARKA	16
7. ZASOBY I DODATKI MIESZKANIOWE	17
8. EDUKACJA I KULTURA	18
9. OCHRONA ZDROWIA.....	20
10. SPORT, REKREACJA I TURYSTYKA.....	21
11. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE	22
12. POMOC SPOŁECZNA.....	23
13. SEKTOR POZARZĄDOWY, KOŚCIÓŁ	34
14. PROBLEMY WSKAZANE PRZEZ MIESZKAŃCÓW I DIALOG SPOŁECZNY	34
15. BEZROBOCIE	36
16. BEZDOMNOŚĆ.....	39
17. PROBLEMY UZALEŻNIEŃ I PRZEMOCY W RODZINIE.....	40
18. PROBLEMY RÓWNOŚCI PŁCI	46
19. SYTUACJA DZIECKA.....	50
20. SYTUACJA OSÓB STARSZYCH I NIEPEŁNOSPRAWNYCH	54
21. ANALIZA SWOT	58
III. PROGRAMOWANIE.....	67
1. WIZJA I MISJA.....	67
2. CELE STRATEGICZNE, OPERACYJNE, KIERUNKI DZIAŁAŃ	68
3. PROGNOZA ZMIAN	84
4. RAMY FINANSOWE.....	87
5. WDROŻENIE STRATEGII, MONITOROWANIE, EWALUACJA	88
6. PROGRAMY I PROJEKTY	89
UWAGI KOŃCOWE.....	90

WSTĘP

Dokument Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Strzegom został przygotowany na lata 2021-2026. W swoich założeniach programowych odnosi się do innych dokumentów z zakresu polityki społecznej funkcjonujących na poziomie europejskim, ogólnopolskim i samorządowym.

W opracowanym dokumencie można wyróżnić trzy zasadnicze części: **wprowadzającą**, w której zawarto informacje na temat uwarunkowań zewnętrznych tworzenia strategii oraz ocenę stopnia wdrożenia poprzednio realizowanej strategii; **analityczno-diagnostyczną**, która zawiera diagnozę sytuacji społeczno-gospodarczej w gminie i identyfikuje problemy społeczne, oraz **programową**, przedstawiającą założenia polityki społecznej gminy na najbliższe lata, ujęte w formie misji, celów strategicznych, celów operacyjnych i kierunków działań.

W części programowej zostały wskazane podmioty realizujące strategię i współdziałające w jej realizacji, źródła finansowania przyjętych założeń, określony został także czas realizacji wyznaczonych działań. W celu określenia postępów w realizacji założeń programowych, wyznaczone zostały **wskaźniki monitorowania realizacji celów strategii**, uwzględniają wartości z ostatniego roku objętego analizą danych i oczekiwane wartości docelowe w roku kończącym zaplanowany okres programowania opracowanej strategii. Część programowa zawiera także ramy finansowe, prognozę zmian oraz informacje na temat sposobu wdrażania, prowadzenia monitoringu oraz ewaluacji strategii.

Na potrzeby opracowania niniejszego dokumentu przeprowadzono badania ankietowe dotyczące sytuacji społecznej w gminie, problemu równości szans kobiet i mężczyzn oraz sytuacji dziecka. Do analizy wykorzystano trzy rodzaje ankiet.

Respondentami ankiety odnoszącej się do sytuacji społecznej byli mieszkańcy gminy oraz osoby mające wpływ na kształt lokalnej polityki społecznej. W sumie do analizy przedłożono 10 anonimowo wypełnionych arkuszy. Wśród ankietowanych było 70% kobiet i 30% mężczyzn. Dominującą grupę respondentów stanowiły osoby w przedziale wiekowym 46-55 lat (40%). Mniejszy odsetek spośród respondentów stanowiły grupy osób w wieku 26-35 lat i osób w wieku 56-65 lat (po 20%), a 20% badanych nie zadeklarowało swojego wieku. Wśród respondentów ankiety nie znaleźli się uczestnicy poniżej 25. roku życia i powyżej 65 lat. Jeśli chodzi o poziom wykształcenia uczestników badania, to 50% spośród nich zadeklarowało posiadanie

wykształcenia średniego, 30% stanowiły osoby legitymujące się wykształceniem wyższym, a 20% badanych nie zadeklarowało posiadanego wykształcenia.

Biorąc pod uwagę czas zamieszkiwania w gminie, to 90% wszystkich respondentów mieszka na terenie gminy Strzegom od urodzenia, 10% uczestników badania zamieszkuje w gminie od 25 lat. Można zatem domniemywać, iż ankietowani mają ugruntowane i przemyślane opinie na temat niekorzystnych zjawisk widocznych w gminie oraz problemów, jakie dotyczą jej mieszkańców. Profil respondentów ankiety prezentuje poniższa tabela.

Tabela 1. Profil respondentów ankiety „Problemy społeczne w opinii mieszkańców”

liczba ankietowanych	płeć	grupa wiekowa	czas zamieszkiwania w gminie	wykształcenie
10	kobiety (70%)	26-35 lat (20%)	od urodzenia (90%)	wyższe (30%)
	mężczyźni (30%)	56-65 lat (20%)	od 25 lat (10%)	średnie (50%)
		46-55 lat (40%)		
		brak deklaracji (20%)		brak deklaracji (20%)

W badaniu ankietowym, którego celem było poznanie opinii mieszkańców na temat problemu równości szans kobiet i mężczyzn oraz dyskryminacji ze względu na płeć, wykorzystano do analizy 14 arkuszy wypełnionych anonimowo ankiet. Wśród respondentów było 85% kobiet i 15% mężczyzn. Najliczniej wśród respondentów reprezentowane były grupy osób w wieku 46-55 lat (29%) i osoby w wieku 36-45 lat (21%). Mniej licznie reprezentowane były grupy osób w wieku 26-35 lat, osoby w wieku 56-65 (po 16,5%) oraz osoby w wieku powyżej 65 lat (17%), a osoby poniżej 25. roku życia nie wzięły udziału w tym badaniu. Profil respondentów prezentuje poniższa tabela.

Tabela 2. Profil respondentów ankiety „Równość szans kobiet i mężczyzn”

liczba ankietowanych	płeć	grupa wiekowa	czas zamieszkiwania w gminie	wykształcenie
14	kobiety (85%)	26-35 lat (16,5%)	od urodzenia (78%)	wyższe (57%)
	mężczyźni (15%)	36-45 lat (21%)		średnie (43%)
		46-55 lat (29%)		

		56-65 lat (16,5%)	brak deklaracji (22%)	
		pow. 65 lat (17%)		

Osobna ankieta, która pomogła w dokonaniu analizy sytuacji dziecka w środowisku szkolnym i rodzinnym, została rozesłana do placówek oświatowych. Analizę tę przeprowadzono na podstawie 6 ankiet wypełnionych przez dyrektorów i pedagogów z placówek oświatowych funkcjonujących na terenie gminy Strzegom.

Przygotowana w oparciu o uzyskane informacje, materiały i opinie mieszkańców Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych wskazuje problemy, których rozwiązanie powinno stać się w najbliższym czasie przedmiotem szczególnej troski ze strony władz samorządowych i pozwala na racjonalizację lokalnej polityki społecznej.

I. UWARUNKOWANIA ZEWNĘTRZNE TWORZENIA STRATEGII

---

1. PODSTAWY PRAWNE

Strategia rozwiązywania problemów społecznych jest dokumentem uwarunkowanym prawnie. Obowiązek jej opracowania wynika z art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1876). W ramach zadań własnych gmina opracowuje i realizuje gminną strategię rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka. Na treść i realizację gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych mają również wpływ inne akty prawne. Należą do nich w szczególności:

- ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2020 r. poz. 713 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2019 r. poz. 2277 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2020 r. poz. 821);
- ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2020 r. poz. 111 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2020 r. poz. 808 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2020 r. poz. 218 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2020 r. poz. 2050);
- ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2020 r. poz. 1409 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (Dz. U. z 2020 r. poz. 176);
- ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2020 r. poz. 426 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (Dz. U. z 2019 r. poz. 2133);

- ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2020 r. poz. 1057);
- ustawa z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (Dz. U. z 2020 r. poz. 326 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2020 r. poz. 685);
- ustawa z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne (Dz. U. z 2020 r. poz. 833 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (Dz. U. z 2020 r. poz. 1297),
- ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz. U. z 2019 r. poz. 2407 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz. U. z 2020 r. poz. 1329);
- ustawa z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny (Dz. U. z 2019 r. poz. 1390).

Podczas realizacji strategii znajdzie również potrzeba odwołania się do innych aktów prawnych, m.in. z zakresu edukacji, kultury, ochrony zdrowia i budownictwa socjalnego.

2. PODSTAWY STRATEGICZNO-PROGRAMOWE

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Strzegom jest dokumentem zgodnym z dokumentami strategicznymi i programowymi, które funkcjonują na poziomie europejskim, ogólnopolskim, wojewódzkim, powiatowym i gminnym.

2.1. DOKUMENTY EUROPEJSKIE I KRAJOWE

Europa 2020 – Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu

W ramach trzech priorytetów tematycznych strategii, której założeniem jest stworzenie większej liczby miejsc pracy i podniesienie standardu życia, przygotowano siedem projektów przewodnich:

- 1) „Unia innowacji”
- 2) „Młodzież w drodze”
- 3) „Europejska agenda cyfrowa”

- 4) „Europa efektywnie korzystająca z zasobów”
- 5) „Polityka przemysłowa w erze globalizacji”
- 6) „Program na rzecz nowych umiejętności i zatrudnienia”
- 7) „Europejski program walki z ubóstwem”.

28 kwietnia 2020 r. Rada Ministrów RP przyjęła „Krajowy Program Reform na rzecz realizacji strategii Europa 2020. Aktualizacja 2020/2021”. O ile w poprzednich latach zasadniczym celem KPR było przedstawienie działań wspierających unijną strategię na rzecz wzrostu i zatrudnienia, określoną w dziesięcioletniej strategii „Europa 2020”, konkretyzowaną dodatkowo w wytycznych formułowanych przez Komisję i Radę Europejską na początku każdego rocznego cyklu nadzoru, o tyle w bieżącym cyklu sytuacja była odmienna. Po pierwsze, już na starcie prac nad KPR oczekiwano uwzględnienia w KPR działań na rzecz priorytetów nowej strategii dla UE, zaprezentowanej w komunikacie KE pn. „Europejski Zielony Ład” z 11 grudnia 2019 r. oraz w dokumencie otwierającym nowy cykl Semestru, tj. „Rocznej Strategii Zrównoważonego Wzrostu Gospodarczego na 2020 rok” z 17 grudnia 2019 r.

Po drugie, w trakcie prac nad KPR doszło do wybuchu pandemii COVID-19, której skutki społeczne i gospodarcze oraz reakcja na nie ze strony polityki państwa musiały znaleźć odzwierciedlenie w przygotowywanym dokumencie. W rezultacie na ostatnim etapie prac dokument uzupełniono o odrębny rozdział poświęcony przedstawieniu działań mających na celu bezpośrednią walkę z pandemią COVID-19 i przeciwdziałanie rozszerzającym się jej skutkom ekonomicznym, zawartych w ustawach składających się na tzw. „tarczę antykryzysową”. W KPR znalazła się też bardzo wstępna, ze względu na niemający precedensu dynamiczny charakter kryzysu gospodarczego wywołanego przez pandemię, ocena sytuacji i scenariusz makroekonomiczny na najbliższe miesiące. Jednocześnie w KPR zachowano dorobek wcześniejszych prac nad dokumentem, zastrzegając, że realizacja zaplanowanych działań będzie uzależniona od rozwoju sytuacji w Polsce i na świecie.

Nowe Wieloletnie Ramy Finansowe na lata 2021-2027

Dotychczas wieloletnie ramy finansowe (WRF) przyjmowano pięciokrotnie. Na mocy Traktatu z Lizbony WRF zostały przekształcone z porozumienia międzyinstytucjonalnego w akt prawnie wiążący. WRF, przyjmowane na okres co najmniej pięciu lat, muszą gwarantować dokonywanie wydatków Unii w sposób

usystematyzowany i w granicach jej zasobów własnych oraz zawierają przepisy, z którymi musi być zgodny roczny budżet Unii, a tym samym stwarzają podwaliny pod dyscyplinę finansową. W rozporządzeniu w sprawie wieloletnich ram finansowych określono w szczególności pułapy wydatków w obszernych kategoriach wydatków zwanych działami.

2 maja 2018 r. Komisja Europejska przyjęła pierwszy projekt długofalowego budżetu UE, czyli wieloletnich ram finansowych 2021–2027. Aby odpowiedzieć na społeczno-gospodarcze skutki pandemii Covid-19, 27 maja 2020 r. zaproponowała **zmieniony długofalowy budżet UE**, wprowadzając nadzwyczajny instrument na rzecz odbudowy (Next Generation EU), który ma pomóc naprawić najpilniejsze szkody spowodowane pandemią i na nowo ożywić gospodarkę.

Podczas szczytu w Brukseli w dn. 17-21 lipca 2020 r. przywódcy uzgodnili długofalowy budżet UE 2021-2027 opiewający na kwotę 1 074,3 mld EUR. Z budżetu wspierane będą m.in. inwestycje w transformację cyfrową i ekologiczną. Przywódcy uzgodnili też pakiet odbudowy o wartości 750 mld EUR, który pomoże UE poradzić sobie z kryzysem spowodowanym pandemią. Z kwoty tej 390 mld EUR zostanie wypłaconych w formie dotacji dla państw członkowskich, a 360 mld EUR – w formie pożyczek.

Narodowa Strategia Integracji Społecznej (NSIS)

Narodowa Strategia Integracji Społecznej jest dokumentem, którego celem jest pomoc w procesie włączania się Polski w realizację drugiego z celów Strategii Lizbońskiej stawiającego na modernizację europejskiego modelu socjalnego, inwestowanie w ludzi oraz zwalczanie wykluczenia społecznego. Działania w tym zakresie mają przyczynić się do:

- dostosowania edukacji i szkolenia do wymogów życia i pracy w społeczeństwie opartym na wiedzy,
- rozwijania aktywnej polityki zatrudnienia przyczyniającej się do tworzenia większej liczby lepszych miejsc pracy,
- modernizacji systemu ochrony socjalnej, w tym systemów emerytalnych i ochrony zdrowia, m.in. w celu zapewnienia ich finansowej stabilności oraz odpowiedniej koordynacji z celami polityki edukacyjnej i polityki zatrudnienia,
- wspierania integracji społecznej, aby uniknąć pojawienia się trwale zmarginalizowanej klasy ludzi niezdolnych do funkcjonowania w społeczeństwie opartym na wiedzy.

Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020 (PO WER)

W perspektywie finansowej 2014-2020 Europejski Fundusz Społeczny współfinansuje krajowy Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój na lata 2014-2020 (PO WER), który został przyjęty uchwałą Rady Ministrów RP w dniu 8 stycznia 2014 roku. Program, który powstał w odpowiedzi na potrzeby reform w obszarach zatrudnienia, włączenia społecznego, edukacji, szkolnictwa wyższego, zdrowia i dobrego rządzenia, wspiera innowacje społeczne oraz współpracę ponadnarodową w wyżej wymienionych obszarach, a także wdrażanie w naszym kraju „Inicjatywy na rzecz zatrudnienia osób młodych”.

Komisja Europejska proponuje przeznaczenie dodatkowych środków w latach 2020-2022 na fundusze strukturalne w ramach programów perspektywy 2014-2020 na walkę ze skutkami kryzysu wywołanego przez pandemię COVID-19 oraz przygotowanie długookresowej transformacji w kierunku zielonej, cyfrowej, bardziej odpornej na zagrożenia Europy. To inicjatywa KE nazywana w skrócie REACT-EU.

Polska popiera podejście polegające na wykorzystaniu obecnych programów polityki spójności jako narzędzia wspierania działań krótko- i średnioterminowych za pośrednictwem REACT-UE, natomiast polityka spójności w latach 2021-2027 powinna realizować cele w dłuższej perspektywie czasowej.

2.2. DOKUMENTY REGIONALNE I LOKALNE

Strategia Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2030

Wizję przyszłościowego rozwoju regionu określono w dość ogólnej, lecz adekwatnej do powszechnie ujawnianych oczekiwań formie jako: Dolny Śląsk 2030 regionem równomiernego rozwoju, regionem przyjaznym, nowoczesnym i konkurencyjnym. Jej osiągnięciu służyć będzie realizacja celu nadrzędnego, którym jest harmonijny rozwój regionu i wysoka jakość życia dolnośląskiej społeczności oraz przyporządkowanych mu pięciu celów strategicznych:

1. efektywne wykorzystanie gospodarczego potencjału regionu;
2. poprawa jakości i dostępności usług publicznych;
3. wzmocnienie regionalnego kapitału ludzkiego i społecznego;
4. odpowiedzialne wykorzystanie zasobów i ochrona walorów środowiska naturalnego i dziedzictwa kulturowego;
5. wzmocnienie przestrzennej spójności regionu.

Realizacji celów strategicznych służyć będą różnorodne inicjatywy ujęte w 94 przedsięwzięciach strategicznych – grupach zadań strategicznych. Skuteczna realizacja polityki rozwoju województwa dolnośląskiego wyrażona w strategii możliwa będzie dzięki określeniu priorytetów i ich terytorialnemu ukierunkowaniu, uwzględniającemu charakter i zakres niezbędnej strategicznej interwencji oraz specyficzne wyzwania rozwojowe.

Strategia Rozwoju Gminy Strzegom 2030

Strategia rozwoju jest jednym z najważniejszych dokumentów określających kierunki rozwoju jednostek samorządu terytorialnego w sferze społecznej, przestrzennej i gospodarczej. Strategia określa priorytety rozwoju, które wdrażane przez władze samorządowe, partnerów gospodarczych i społecznych powinny doprowadzić do osiągnięcia zakładanych celów.

- 1. Cel strategiczny:** Zrównoważony rozwój gospodarczy oparty na endogennym potencjale, wspomagany zewnętrznymi inwestycjami i źródłami finansowymi.
- 2. Cel strategiczny:** Wzrost poziomu i jakości życia mieszkańców gminy.
- 3. Cel strategiczny:** Rozwój infrastruktury i poprawa spójności przestrzennej gminy.

Planowanie, wdrażanie, jak i monitorowanie strategicznych celów rozwojowych Gminy Strzegom do 2030 roku powinny tworzyć zintegrowany system działań w ramach zarządzania Strategią. System realizacji Strategii obejmuje działania zmierzające do zapewnienia warunków instytucjonalnych i organizacyjnych umożliwiających wdrażanie, monitorowanie, ocenę i aktualizację dokumentu. Osiągnięcie wyznaczonych celów możliwe będzie dzięki partnerskiej współpracy samorządu terytorialnego i lokalnych liderów skupionych wokół celów, priorytetów i działań zaproponowanych w Strategii.

3. OCENA WDROŻENIA POPRZEDNIO REALIZOWANEJ STRATEGII

Ocena wdrożenia poprzednio realizowanej strategii stanowi punkt odniesienia do konstrukcji założeń polityki społecznej gminy na następne lata. W jej ramach zostały wskazane m.in. trudności we wdrażaniu strategii, osiągnięcia w jej realizacji, przedsięwzięcia, których nie udało się zrealizować, a także te, które należałoby kontynuować lub podjąć w nowym okresie programowania.

Trudności we wdrażaniu strategii:

- brak ofert dotyczących powołania Punktu Interwencji Kryzysowej.

Osiągnięcia w realizacji działań wyznaczonych w ramach strategii:

- zwiększenie dostępu do pomocy psychologicznej – DSPR w Świdnicy,
- nowa świetlica środowiskowa w Strzegomiu,
- utworzenie Klubu Seniora+ w Jaroszowie,
- funkcjonowanie darmowego Punktu Pomocy Prawnej w Strzegomiu,
- utworzenie dwóch żłobków w Strzegomiu,
- remonty świetlic wiejskich.

Przedsięwzięcia, których nie udało się zrealizować podczas wdrażania strategii:

- powołanie Punktu Interwencji Kryzysowej.

Przedsięwzięcia, które należałoby kontynuować lub podjąć w nowym okresie programowania:

- dostęp do pomocy specjalistycznej.

Najważniejsze programy i projekty wynikające z zapisów strategicznych, które zostały zrealizowane:

- utworzenie Klubu Senior+ w Jaroszowie, świetlicy środowiskowej w Strzegomiu oraz utworzenie żłobków.
- remonty świetlic wiejskich: Jaroszków, Żelazów, Goczałków Górny, Morawa, Skarżycy, Grochotów.
- otwarcie krytej pływalni „Delfinek”.

Ogólna ocena realizacji założeń strategii:

Zespół dokonujący oceny realizacji założeń poprzedniej strategii, uwzględniając osiągnięcia, ograniczenia, zachodzące lokalnie zmiany w zakresie problemów społecznych, mając do dyspozycji pięciopunktową skalę ocen, którym przypisano odpowiedni stopień realizacji, zaproponował ogólną ocenę realizacji strategii na poziomie 4, co oznacza, że osiągnięto zaawansowany stopień wdrożenia założeń strategii.

Krótkie uzasadnienie przyjętej oceny:

Przeprowadzając analizę wdrożenia strategii ustalono, że wdrożono większość założeń, które wpisywały się w cele szczegółowe strategii, jednak niektórych zamierzeń, takich jak dostęp do lekarzy specjalistów, z różnych powodów nie udało się zrealizować.

II. DIAGNOZA SPOŁECZNA

1. CHARAKTERYSTYKA GMINY

Gmina Strzegom jest gminą miejsko-wiejską położoną w województwie dolnośląskim, w powiecie świdnickim. Sąsiaduje z gminami Jaworzyna Śląska i Żarów od wschodu, miastem Świebodzice od południa, gminą Dobromierz od zachodu oraz gminami Mściwojów i Udanin od północy.

Powierzchnia gminy wynosi 143,93 km² co stanowi 19,5% powierzchni powiatu. W skład gminy wchodzi miasto Strzegom oraz 22 sołectwa: Bartoszków, Goczałków, Goczałków Górny, Godziszówek, Granica, Graniczna, Grochotów, Jarosów, Kostrza, Międzyrzecze, Modlęcín, Morawa, Olszany, Rogoźnica, Rusko, Skarżycza, Stanowice, Stawiska Tomkowice, Wieśnica, Żelazów i Żółkiewka. Najliczniej zamieszkiwaną jednostką jest Jarosów (1 802 osób), natomiast najmniej mieszkańców liczy sołectwo Skarżycza (61 osób).

2. ATUTY I CZYNNIKI OGRANICZAJĄCE ROZWÓJ

W przeprowadzonym na potrzeby niniejszego opracowania badaniu ankietowym zadano mieszkańcom gminy Strzegom pytania pozwalające uzyskać opinie na temat atutów gminy, czynników, które ograniczają jej możliwości rozwojowe, a także działań, jakie należy podjąć, by uczynić ją bardziej przyjazną dla mieszkańców.

Wskazując atuty gminy, wypełniający ankietę najczęściej wymieniali dogodnie położenie geograficzne oraz zasoby naturalne (granit) występujące na jej terenie. Duże znaczenie badani przywiązywali także do rozwiniętej infrastruktury, przede wszystkim wskazano na nowoczesny żłobek i przedszkole. Wśród atutów wymieniono też dbałość o kulturę i zabytki oraz dobre zarządzanie gminą.

Wśród wypowiedzi uczestników badania na temat słabych stron gminy najczęściej pojawiał się problem niewystarczającej liczby mieszkań w stosunku do potrzeb mieszkańców. Za równie istotną kwestię ankietowani uznali brak komunikacji miejskiej. Wypełniający ankietę wspomnieli także o zbyt małej ilości zakładów pracy oraz pogarszającym się stanie powietrza w związku z zapyleniem (wydobycie kamienia). Za czynniki ograniczające rozwój respondenci uznali także niedostateczną liczbę lekarzy specjalistów.

Uczestnicy badania wskazywali również działania, jakie należy podjąć, aby gminę uczynić bardziej przyjazną dla mieszkańców. Za najważniejsze uznano zwiększenie nakładów na inwestycje w infrastrukturę oświatową (budowa żłobków, rozwój sieci

przedszkoli) oraz infrastrukturę gminną (modernizacja dróg). Wśród niezbędnych do realizacji działań wskazano też usprawnienie komunikacji publicznej, budowę nowych mieszkań komunalnych oraz inwestycje ekologiczne (likwidacja pieców węglowych). Wspomniano także o rozwoju bazy sportowo-rekreacyjnej (ścieżki rowerowe) oraz turystycznej.

3. DEMOGRAFIA

Na koniec 2019 r. gmina liczyła 24 986 osób, wśród których były 12 886 kobiety, które stanowiły 51,6% ogółu ludności. Gęstość zaludnienia wynosiła w przybliżeniu 174 osoby na km². Analizując dane demograficzne, można stwierdzić, iż w latach 2017-2019 ogólna liczba mieszkańców gminy stale malała. Jeśli chodzi o poszczególne grupy wiekowe, to warto zauważyć, że w rozpatrywanym okresie zarówno liczba dzieci i młodzieży, jak i liczba osób w wieku produkcyjnym systematycznie malała natomiast liczba najstarszych mieszkańców gminy ulegała wahaniom.

W latach 2017-2019 w każdym kolejnym roku analizy liczba urodzeń była niższa niż liczba zgonów, przyrost naturalny był więc wyrażony liczbą ujemną. Podobnie saldo migracji ludności gminy w latach 2018-2019 znacząco malało i w każdym roku analizy było ujemne. Szczegółowe dane dotyczące sytuacji demograficznej gminy przedstawiają poniższe tabele.

Tabela 3. Struktura wiekowa ludności gminy w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
liczba osób w wieku przedprodukcyjnym	4 313	4 239	4 138
liczba osób w wieku produkcyjnym	16 128	15 839	15 377
liczba osób w wieku poprodukcyjnym	5 661	5 809	5 471
ogółem	26 102	25 887	24 986

Dane Urzędu Miejskiego w Strzegomiu.

Tabela 4. Ruch naturalny ludności gminy w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
liczba urodzeń żywych	259	208	204
liczba zgonów	283	312	337
przyrost naturalny	-24	-104	-133

Dane Urzędu Miejskiego w Strzegomiu.

Tabela 5. Ruch migracyjny ludności w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
liczba zameldowanych osób spoza gminy	211	220	254
liczba osób wymeldowanych poza gminę	268	329	377
saldo migracji ogółem	-57	-109	-123

Dane Urzędu Miejskiego w Strzegomiu.

Dostrzegane zmiany demograficzne, ze szczególnym uwzględnieniem zjawiska starzenia się społeczeństwa, wymagają kompleksowego podejścia do sytuacji poszczególnych grup mieszkańców, poznania ich potrzeb i oczekiwań, co umożliwi wypracowanie odpowiednich rozwiązań sprzyjających zarówno rozwojowi społecznemu, jak i gospodarczemu gminy.

4. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA

Gmina Strzegom posiada dobrze rozwiniętą infrastrukturę techniczną, choć nie pełni na obszarze wiejskim. Wpływ na taki stan rzeczy ma rozproszony charakter zabudowy miejscowości wiejskich, co generuje wysokie koszty budowy infrastruktury. Poniżej zawarto szczegółowe dane na temat istniejącej infrastruktury technicznej.

Tabela 6. Infrastruktura techniczna w gminie w 2019 r.

sieć wodociągowa	
długość czynnej sieci wodociągowej (w km)	122
liczba ludności korzystającej z sieci wodociągowej	24 986
sieć kanalizacyjna	
długość czynnej sieci kanalizacyjnej (w km)	151
liczba ludności korzystającej z sieci kanalizacyjnej	23 447
oczyszczalnie ścieków	
liczba oczyszczalni ścieków (przydomowe)	2
liczba ludności obsługiwanej przez oczyszczalnie ścieków	24 986
sieć gazowa	
długość czynnej sieci gazowej (w km)	74
liczba ludności korzystającej z sieci gazowej	14 963
sieć drogowa	
długość dróg publicznych w gminie ogółem (w km)	218
^{w tym} długość dróg gminnych (w km)	39.87

Dane Urzędu Miejskiego w Strzegomiu.

5. KOMUNIKACJA I TRANSPORT

Przez gminę przebiega droga wojewódzka 374 oraz droga krajowa nr 5, która łączy gminę z autostradą A4. Takie położenie gminy względem szlaków komunikacyjnych jest dla niej korzystne. Gmina posiada dobre połączenia komunikacyjne z większymi ośrodkami miejskimi: Wrocławiem, Jelenią Górą, Legnicą, Wałbrzychem i Świdnicą. Bezpośrednie połączenie kolejowe posiada Strzegom z Jaworzyną Śląską, Legnicą, Dzierżoniowem, Kamieńcem Ząbkowickim, Kłodzkiem i Kudową Zdrój. Na obszarze gminy Strzegom znajdują się jeden dworzec autobusowy zlokalizowany w mieście i dworzec kolejowy zlokalizowany na obrzeżach miasta.

6. GOSPODARKA

Gmina Strzegom jest szczególnie bogata w surowce mineralne. Dzięki temu na terenie gminy mógł się rozwinąć przemysł wydobywczy i kamieniarski. Na obszarze gminy Strzegom występują złoża granitów, kruszyw naturalnych oraz surowców ilastych. Gleby występujące na obszarze gminy są urodzajne pod względem przydatności rolniczej. Przeważają gleby żyzne I i II kompleksu. W gminie uprawa się m.in. pszenicę, zboża wymagające gleb dobrych i bardzo dobrych oraz odpowiedniego klimatu. W gminie najbardziej rozwinięte są przedsiębiorstwa wydobywcze i kamieniarskie, a także firmy transportowe, produkcyjno-usługowe, handlowe, turystyczne oraz firmy świadczące usługi hotelarskie. Poniższa tabela przedstawia strukturę gruntów w gminie.

Tabela 7. Użytki rolne, lasy i grunty leśne

powierzchnia gminy ogółem (w ha)	14 393
powierzchnia użytków rolnych ogółem (w ha)	11 037
powierzchnia lasów i gruntów leśnych (w ha)	1 436
powierzchnia pozostałych gruntów i nieużytków	1 970

Dane Urzędu Miejskiego w Strzegomiu.

W latach 2017-2019 liczba podmiotów gospodarczych prowadzących działalność na terenie gminy systematycznie rosła. Dane na temat aktywności gospodarczej mieszkańców gminy Strzegom przedstawia poniższa tabela.

Tabela 8. Indywidualna działalność gospodarcza mieszkańców gminy w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
liczba podmiotów gospodarczych	2 960	2 971	3 036

Dane Głównego Urzędu Statystycznego.

Na koniec 2019 r. w ewidencji zarejestrowane były 3 036 podmioty gospodarcze. Według danych statystycznych GUS-u w 2019 r. najwięcej podmiotów gospodarczych w gminie prowadziło działalność w sferze handlu hurtowego i detalicznego oraz napraw, przetwórstwa przemysłowego, przemysłu i budownictwa.

7. ZASOBY I DODATKI MIESZKANIOWE

W 2019 r. gmina Strzegom posiadała w swoich zasobach 1 094 mieszkania komunalne, w których zamieszkiwało 2 950 osób. Jeśli chodzi o mieszkania socjalne, to w 2019 r. gmina dysponowała 156 takimi lokalami, w których zamieszkiwały 273 osoby, a 72 osoby oczekiwały na mieszkanie socjalne. Dane szczegółowe dotyczące sytuacji mieszkaniowej w gminie Strzegom w latach 2017-2019 zawiera poniższa tabela.

Tabela 9. Zasoby mieszkaniowe w gminie w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
liczba mieszkań komunalnych	1 094	1 094	1 094
liczba osób mieszkających w mieszkaniach komunalnych	2 954	2 949	2 950
liczba wniosków złożonych o mieszkania z zasobów gminy	159	175	183
liczba mieszkań socjalnych	114	113	156
liczba osób mieszkających w mieszkaniach socjalnych	249	255	273
liczba oczekujących na mieszkania socjalne	63	71	72

Dane Urzędu Miejskiego w Strzegomiu.

Gospodarstwom domowym, które ze względu na swoją trudną sytuację ekonomiczną nie są w stanie pokrywać całości kosztów związanych z utrzymaniem mieszkania, świadczona jest pomoc pieniężna zwana dodatkiem mieszkaniowym. W gminie Strzegom tej formy wsparcia udziela Ośrodek Pomocy Społecznej, a dane dotyczące liczby przyznanych dodatków i ich łącznej wartości prezentuje tabela zamieszczona poniżej.

Tabela 10. Dodatki mieszkaniowe przyznane w gminie w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
liczba przyznanych dodatków mieszkaniowych	686	682	697
wartość przyznanych dodatków mieszkaniowych (w zł)	97 605	94 538	98 948

Dane Urzędu Miejskiego w Strzegomiu.

Ponadto mieszkańcy gminy Strzegom mogą uzyskać pomoc w postaci dodatków energetycznych. W 2019 r. wypłacono 144 takie świadczenia na łączną kwotę 1 875,31 zł.

8. EDUKACJA I KULTURA

W gminie Strzegom funkcjonuje 31 placówek systemu oświaty, w tym 3 żłobki, 18 placówek wychowania przedszkolnego, 8 szkół podstawowych i 2 szkoły ponadpodstawowe. Dane na temat żłobków, przedszkoli i szkół w gminie oraz podopiecznych i nauczycieli w nich zatrudnionych zawiera tabela zamieszczona poniżej.

Tabela 11. Opieka nad dziećmi do lat 3 w gminie w roku szkolnym 2019/2020

typ placówki	liczba placówek	liczba dzieci	liczba opiekunów
żłobek lub klub dziecięcy	3	b.d.	b.d.
w tym prowadzone przez gminę	2	76	b.d.
w tym prowadzone przez inne podmioty	1	b.d.	b.d.

Dane Urzędu Miejskiego w Strzegomiu.

Tabela 12. Placówki wychowania przedszkolnego w gminie w roku szkolnym 2019/2020

typ placówki	liczba placówek	liczba dzieci, uczniów	liczba nauczycieli
placówki wychowania przedszkolnego	18	807	68
w tym przedszkola	7	564	42
w tym oddziały przedszkolne w szkołach	11	243	26

Dane Urzędu Miejskiego w Strzegomiu.

Tabela 13. Placówki oświatowe w gminie w roku szkolnym 2019/2020

typ placówki	liczba placówek	liczba dzieci, uczniów	liczba nauczycieli
szkoły podstawowe	8	2 262	160
szkoły ponadpodstawowe	2	760	48

Dane Urzędu Miejskiego w Strzegomiu.

Działalność kulturalną w gminie prowadzi Strzegomskie Centrum Kultury, które zajmuje się upowszechnianiem kultury, organizowaniem imprez gminnych, a także przyczynia się do poszerzenia zainteresowań mieszkańców kulturą, sztuką i tradycjami. W Strzegomskim Centrum Kultury odbywa się szereg różnorodnych zajęć, organizowane są wycieczki, półkolonie, imprezy okolicznościowe i sportowe. Istotnym animatorem życia kulturalnego jest Biblioteka Publiczna Gminy Strzegom wraz z jej 5 filiami. Główną funkcją placówek jest zaspokajanie i rozbudzanie potrzeb czytelniczych społeczności lokalnej. Biblioteka inicjuje także przedsięwzięcia służące promocji kultury, książki i czytelnictwa.

Ofertę kulturalną gminy Strzegom wzmacniają cykliczne wydarzenia o znaczeniu ponadlokalnym, do których zaliczyć należy m.in.: Święto Granitu Strzegomskiego, Międzynarodowy Festiwal Folkloru, Biennale Rzeźby w Granicie oraz Festiwal Bachowski. Dane na temat funkcjonujących w gminie placówek kultury przedstawia poniższa tabela.

Tabela 14. Placówki kultury w gminie w 2019 r.

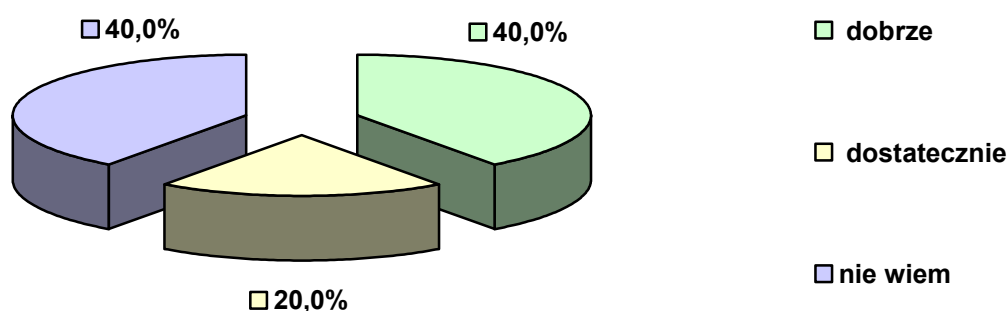
typ placówki	liczba placówek	liczba osób objętych ofertą	liczba pracowników
ośrodki kultury	1	b.d.	b.d.
świetlice	–	–	–
biblioteki i filie	7	b.d.	b.d.
świetlice	10	100	10

Dane Urzędu Miejskiego w Strzegomiu.

Dane pozyskane z badania ankietowego przeprowadzonego w środowisku lokalnym pozwoliły poznać opinie mieszkańców na temat oferty edukacyjnej, opieki przedszkolnej, opieki nad dziećmi do lat 3 i oferty kulturalnej w gminie.

Uczestnicy badania pozytywnie ocenili ofertę edukacyjną szkół w gminie. Według 60% ankietowanych jest ona dobra lub dostateczna. Ponadto 40% respondentów nie wyraziło opinii w tej sprawie. Poniższy wykres przedstawia rozkład odpowiedzi na pytanie dotyczące oferty edukacyjnej.

Wykres 1. Jak Pani/Pan ocenia ofertę edukacyjną szkół w gminie?

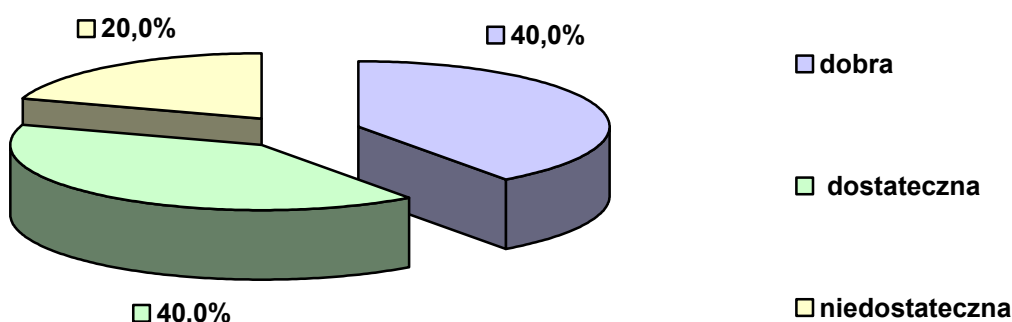
Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Jeśli chodzi o ofertę opieki przedszkolnej w gminie, to 60% respondentów stwierdziło, że zaspokaja ona potrzeby w tym zakresie. Przeciwną opinię wyraziło 10% ankietowanych, 30% badanych nie było w stanie tej oferty ocenić.

Według 60% badanych oferta opieki nad dziećmi do lat 3 jest wystarczająca. 30% pytanych nie potrafiło wypowiedzieć się w tej kwestii. Tylko 10% ankietowanych oceniło tę ofertę negatywnie.

Zdecydowana większość (80%) respondentów oceniła obecną ofertę kulturalną pozytywnie. Przeciwnego zdania było 20% ankietowanych. Rozkład odpowiedzi dotyczący atrakcyjności i jakości oferty kulturalnej w gminie ilustruje poniższy wykres.

Wykres 2. Jaka jest według Pani/Pana atrakcyjność oferty kulturalnej w gminie?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

9. OCHRONA ZDROWIA

Na terenie gminy Strzegom w 2019 r. funkcjonowało 12 zakładów opieki zdrowotnej (w tym 1 niepubliczny) oraz działało 12 aptek. Dane zawarto w poniższej tabeli.

Tabela 15. Zakłady opieki zdrowotnej, praktyki lekarskie i apteki w gminie w 2019 r.

liczba zakładów opieki zdrowotnej ogółem	12
w tym liczba niepublicznych zakładów opieki zdrowotnej	1
liczba aptek i punktów aptecznych	12

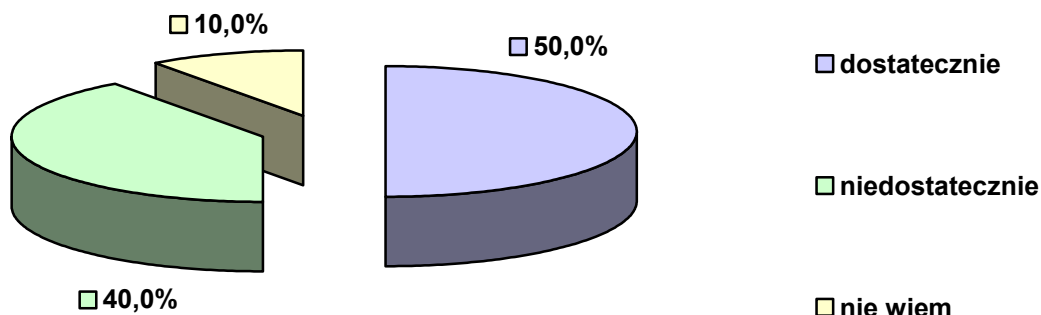
Dane Urzędu Miejskiego w Strzegomiu.

Zadania gminy w zakresie zapewnienia ochrony zdrowia realizuje NZOZ „Zdrowie” w Strzegomiu. W placówce funkcjonują poradnie: POZ, neurologiczna, okulistyczna, otorynolaryngologiczna, rehabilitacyjna, ginekologiczna, medycyny rodzinnej. W przypadku specjalistycznych zabiegów mieszkańcy muszą korzystać z usług medycznych w większych ośrodkach, jak Świdnica, Wałbrzych.

Szeroko pojęta tematyka ochrony zdrowia znalazła odzwierciedlenie w badaniu ankietowym przeprowadzonym na potrzeby niniejszego opracowania.

Rozkład odpowiedzi na temat ocen mieszkańców odnoszących się do funkcjonowania ochrony zdrowia w gminie ilustruje wykres zamieszczony poniżej.

Wykres 3. Jak Pani/Pan ocenia dostępną w gminie ofertę w zakresie ochrony zdrowia?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Oferta w zakresie ochrony zdrowia mieszkańców została oceniona przez połowę ankietowanych dostatecznie. Jednak 40% badanych oceniło ją niedostatecznie, a 10% respondentów nie odpowiedziało na to pytanie.

10. SPORT, REKREACJA I TURYSTYKA

Instytucją wspierającą infrastrukturę sportową i świadczącą usługi z zakresu promocji kultury fizycznej i sportu w gminie Strzegom jest Ośrodek Sportu i Rekreacji, mieszczący się przy ul. Mickiewicza 1 w Strzegomiu. Ośrodek administruje obiektami stanowiącymi bazę sportową Strzegomia. Obiekty należące do Ośrodka Sportu i Rekreacji to: Kompleks „Delfinek” – w jego skład wchodzi dwa boiska do piłki nożnej, kort tenisowy, dwa boiska asfaltowe do koszykówki, bieżnia lekkoatletyczna, skatepark oraz kryta pływalnia; Lodowisko „Biały Orlik”; Stadion lekkoatletyczno-piłkarski wraz z trybuną na ok. 600 miejsc; Hala sportowa – nowoczesna hala oddana do użytku w 2005 roku; wewnątrz obiektu znajdują się: sala judo, sala boksu, siłownia, sauna, sala Fitness; Basen Letni – nowoczesny basen odkryty stanowiący dużą atrakcję nie tylko dla Strzegomia, ale i całego regionu. Dane na temat obiektów sportowo-rekreacyjnych w gminie zawiera poniższa tabela.

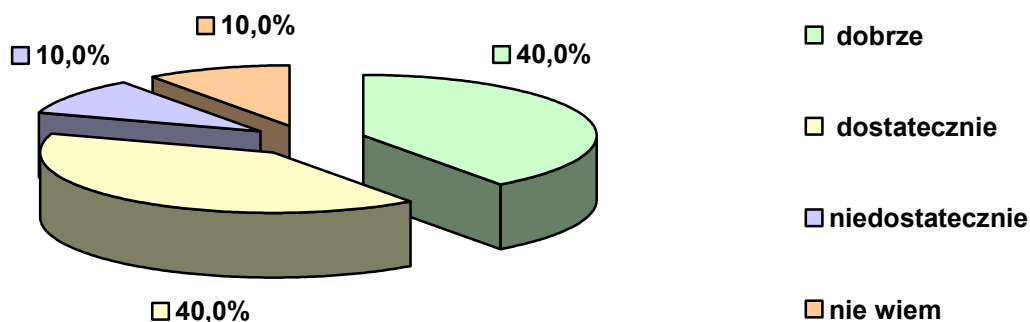
Tabela 16. Sport i rekreacja w 2019 r.

rodzaj podmiotu	liczba
obiekty rekreacyjno-sportowe	9
kluby sportowe	7
w tym uczniowskie kluby sportowe	b.d.

Dane Urzędu Miejskiego w Strzegomiu.

W przeprowadzonym na potrzeby niniejszego opracowania badaniu ankietowym poproszono mieszkańców gminy o ocenę oferty w zakresie sportu i rekreacji w gminie. Rozkład uzyskanych odpowiedzi ilustruje poniższy wykres.

Wykres 4. Jak Pani/Pan ocenia dostępną w gminie ofertę w zakresie sportu i rekreacji?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Na podstawie uzyskanych opinii można stwierdzić, iż docenione zostały podejmowane w gminie działania na rzecz tworzenia, a następnie rozwijania oferty w zakresie sportu i rekreacji, a sama oferta została bardzo wysoko oceniona przez mieszkańców, bowiem 80% uczestników badania uznało ją za dobrą lub dostateczną.

11. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE

Według danych udostępnionych na potrzeby niniejszego dokumentu przez Komisariat Policji w Strzegomiu, w 2019 r. na terenie gminy stwierdzono ogółem 448 przestępstw, z czego 158 zakończyło się skierowaniem aktu oskarżenia przeciwko sprawcom przedmiotowych czynów. Sprawcami byli mężczyźni w wieku 30-60 lat i 1 kobieta w wieku 40-50 lat. Wśród przestępstw popełnionych na terenie gminy odnotowano 17 przestępstw popełnionych przez osoby nieletnie w wieku 13-17 lat oraz 4 czyny traktowane jako przejawy demoralizacji.

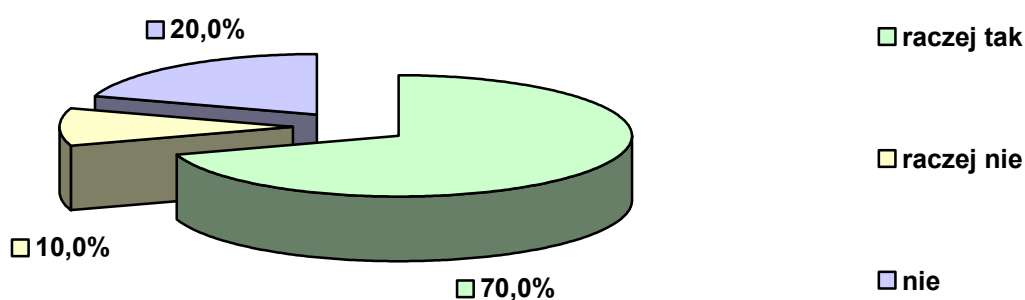
Funkcjonariusze Komisariatu Policji w Strzegomiu przeprowadzali na terenie gminy interwencje domowe. W wyniku podejmowanych działań wprowadzane były procedury „Niebieskie Karty”. W 2017 r. policjanci wszczęli 45 takich procedur, a w latach 2018-2019 odpowiedni: 57 i 55.

Według danych I Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej do wykonywania orzeczeń w sprawach rodzinnych i nieletnich Sądu Rejonowego w Świdnicy w 2019 r. 10 nieletnich objętych było nadzorem kuratora, a według III Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej do wykonywania orzeczeń w sprawach karnych 72

osoby dorosłe objęte były dozorem kuratora (53 osoby z terenu miasta i 19 osób z terenu gminy)

W badaniu ankietowym przeprowadzonym na potrzeby niniejszego opracowania zadano mieszkańcom gminy Strzegom pytanie na temat ich poczucia bezpieczeństwa w miejscu zamieszkania. Rozkład odpowiedzi ilustruje poniższy wykres.

Wykres 5. Czy czuje się Pani/Pan bezpiecznie w miejscu zamieszkania?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Zdecydowana większość ankietowanych (70%) stwierdziła, że w miejscu zamieszkania czuje się raczej bezpiecznie lub bezpiecznie. Przeciwną opinię wyraziło 30% badanych.

12. POMOC SPOŁECZNA

Z końcem 2019 r. kadre Ośrodka Pomocy Społecznej stanowiło 41 pracowników. Dane na temat stanu zatrudnienia w Ośrodku, potrzeb w tym zakresie oraz poziomu wykształcenia pracujących w nim osób przedstawiają poniższe tabele.

Tabela 17. Stan zatrudnienia w OPS-ie oraz potrzeby w tym zakresie na koniec 2019 r.

rodzaj stanowiska	liczba etatów	o ile etatów powinno być więcej?
kadra kierownicza	1	–
pracownicy socjalni	10	3
pracownicy wykonujący usługi opiekuńcze	12	4
pracownicy wykonujący specjalistyczne usługi opiekuńcze	–	–
pozostali pracownicy	18	2

Dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Strzegomiu.

Ustawa o pomocy społecznej nakłada na Ośrodek Pomocy Społecznej obowiązek zatrudnienia 1 pracownika socjalnego na 2 tysiące mieszkańców, nie mniej jednak niż 3 pracowników. W 2019 r. w gminie Strzegom wskaźnik ten nie był

spełniony, bowiem na jednego pracownika socjalnego przypadało 2 499 mieszkańców.

Tabela 18. Wykształcenie kadry OPS-u oraz potrzeby w tym zakresie na koniec 2019 r.

rodzaj wykształcenia, dodatkowe kwalifikacje i zainteresowanie w tym zakresie		liczba osób		
		kadra kierownicza	pracownicy socjalni	
wykształcenie	wyższe kierunkowe	1	5	
	średnie kierunkowe	–	5	
dodatkowe kwalifikacje	specjalizacja z zakresu organizacji pomocy społecznej	ukończona	1	–
		w trakcie realizacji	–	–
	specjalizacja I stopnia w zawodzie pracownika socjalnego	posiadany	–	6
		w trakcie realizacji	–	–
	specjalizacja II stopnia w zawodzie pracownika socjalnego	posiadany	–	–
		w trakcie realizacji	–	–
osoby zainteresowane podjęciem specjalizacji z zakresu organizacji pomocy społecznej		2		
osoby zainteresowane podjęciem specjalizacji I stopnia w zawodzie pracownik socjalny		2		
osoby zainteresowane podjęciem specjalizacji II stopnia w zawodzie pracownik socjalny		2		

Dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Strzegomiu.

Z końcem 2019 r. wykształcenie wyższe kierunkowe posiadała 1 osoba z kadry kierowniczej oraz 5 pracowników socjalnych, zaś wykształceniem średnim kierunkowym legitymowało się 5 pracowników socjalnych. Dodatkowo 1 osoba z kadry kierowniczej posiadała ukończoną specjalizację z zakresu organizacji pomocy społecznej, 6 pracowników socjalnych posiadało I stopień specjalizacji w zawodzie pracownika socjalnego.

Przepisy prawa dokładnie precyzują, kto i kiedy może skorzystać ze wsparcia udzielanego przez powołane do tego instytucje. Poniższa tabela przedstawia dane dotyczące kwot wydatkowanych w latach 2017-2019 w gminie Strzegom na pomoc jej mieszkańcom.

Tabela 19. Środki finansowe wydatkowane przez gminę na pomoc mieszkańcom w latach 2017-2019

wielkość wydatków (w zł)	2017	2018	2019
ogółem	27 692 440	27 775 808	33 463 571
w tym na świadczenia pomocy społecznej	2 721 017	2 586 402	1 767 139
w tym na świadczenia rodzinne	22 921 813	22 066 045	26 963 645

na zadania własne gminy	4 602 529	4 801 866	5 485 848
na zadania zlecone gminie	23 089 911	22 973 942	27 977 723

Dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Strzegomiu.

Wartość środków przeznaczanych w gminie na pomoc społeczną w analizowanym okresie systematycznie rosła (z 27 692 440 zł w 2017 r. do 33 463 571 zł w 2019 r.).

Poniższa tabela przedstawia dane dotyczące liczby mieszkańców gminy objętych przez OPS wsparciem z zakresu pomocy społecznej w latach 2017-2019.

Tabela 20. Beneficjenci pomocy społecznej w gminie w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	840	826	663
liczba rodzin	810	694	652
liczba osób w rodzinach	1 595	1 309	1 302
udział liczby osób w rodzinach w ogólnej liczbie ludności gminy	6,11%	5,06%	5,21%

Dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Strzegomiu.

Liczba osób w rodzinach objętych pomocą społeczną w gminie w latach 2017-2019 z roku na rok malała (z 1 595 w 2017 r. do 1 302 w 2019 r.). Wahaniom natomiast ulegał udział beneficjentów systemu pomocy społecznej w ogóle ludności gminy. Uzupełnienie powyższych danych stanowią przedstawione w kolejnej tabeli informacje na temat struktury wiekowej odbiorców pomocy społecznej w 2019 r.

Tabela 21. Struktura wiekowa beneficjentów pomocy społecznej w gminie w 2019 r.

wiek odbiorców	liczba osób w rodzinach
0-17 lat	171
kobiety w wieku 18-59 lat	168
mężczyźni w wieku 18-64 lat	228
kobiety w wieku 60 lat i więcej	119
mężczyźni w wieku 65 lat i więcej	32
razem	718

Dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Strzegomiu.

Analiza struktury wiekowej mieszkańców gminy objętych przez OPS pomocą społeczną w 2019 r. wykazała, że największą grupę stanowili mężczyźni w wieku 18-64 lat (228) oraz kobiety w wieku 18-59 lat (168). Najmniej liczną grupę stanowili mężczyźni powyżej 65 lat (32). Szczegółowe dane liczbowe dotyczące powodów

przyznawania pomocy społecznej w gminie w latach 2017-2019 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 22. Powody przyznania pomocy społecznej w gminie w latach 2017-2019

powód przyznania pomocy	liczba rodzin			liczba osób w rodzinach		
	2017	2018	2019	2017	2018	2019
ubóstwo	164	146	147	250	212	235
bezdomność	32	32	30	33	33	34
potrzeba ochrony macierzyństwa	51	54	79	242	267	314
bezrobocie	352	305	287	740	653	636
niepełnosprawność	186	178	181	301	265	309
długotrwała lub ciężka choroba	289	317	261	468	460	414
bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	102	109	118	326	365	349
w tym rodziny niepełne	64	72	78	191	228	230
w tym rodziny wielodzietne	21	18	17	96	94	84
przemoc w rodzinie	2	0	3	5	0	7
alkoholizm	56	50	44	72	60	52
narkomania	7	9	6	10	11	8
trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	17	14	8	20	17	8
zdarzenia losowe	12	2	8	27	5	22
klęska żywiołowa lub ekologiczna	26	0	24	51	0	67

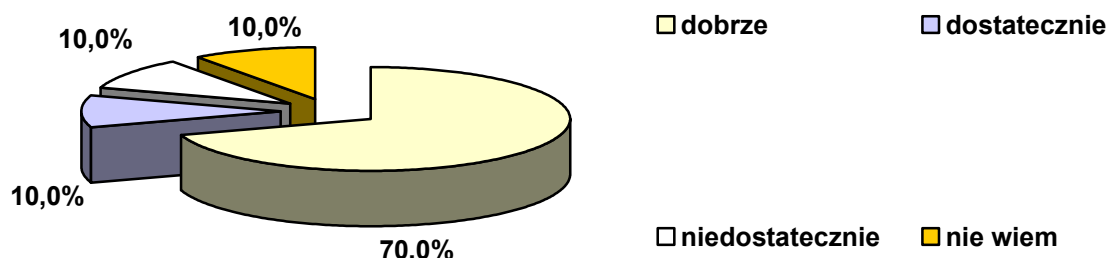
Dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Strzegomiu.

Najczęstszymi powodami przyznawania pomocy społecznej w gminie w latach 2017-2019 były bezrobocie oraz długotrwała lub ciężka choroba. W obu przypadkach na przestrzeni rozpatrywanego okresu nastąpił spadek liczby rodzin korzystających ze wsparcia z tych powodów. Istotnymi przyczynami udzielania mieszkańcom gminy wsparcia ze strony pomocy społecznej były niepełnosprawność oraz ubóstwo. Liczba rodzin w obu przypadkach ulegała wahaniom w trakcie rozpatrywanego okresu. Zauważalnym powodem przyznania wsparcia była wzrastająca pod względem liczby rodzin bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego.

W badaniach ankietowych przeprowadzonych na potrzeby niniejszego opracowania poruszono kwestię oceny realizowanych w gminie działań w zakresie przeciwdziałania ubóstwu. Większość ankietowanych pozytywnie oceniła realizowane w gminie działania w zakresie przeciwdziałania ubóstwu. Zdaniem 70% badanych są one dobre, z kolei 10% respondentów przyznało, że są dostateczne. Jednak 10% pytanych stwierdziło, że są one niedostateczne i tyle samo (10%) uczestników

badania nie potrafiło jednoznacznie odpowiedzieć na to pytanie. Poniższy wykres zawiera rozkład odpowiedzi.

Wykres 6. Jak Pani/Pan ocenia realizowane w gminie działania w zakresie przeciwdziałania ubóstwu?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Trudności rodzin, będące jednym z warunków udzielania świadczeń z pomocy społecznej, wpływały nie tylko na wysokość pomocy finansowej, ale także na formę udzielanego przez Ośrodek Pomocy Społecznej wsparcia. Dane liczbowe dotyczące różnych form wsparcia za lata 2017-2019 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 23. Formy wsparcia udzielanego w gminie przez OPS w latach 2017-2019

formy pomocy	liczba osób, którym przyznano decyzją administracyjną świadczenie			liczba rodzin			liczba osób w rodzinach		
	2017	2018	2019	2017	2018	2019	2017	2018	2019
pieniężna	840	826	552	810	694	537	1 535	1 309	953
rzeczowa	X	X	392	477	465	386	939	877	728
praca socjalna	X	X	X	498	488	562	924	914	1 206
poradnictwo specjalistyczne	X	X	X	0	0	0	0	0	0
schronienie	5	14	13	5	14	13	5	15	14
usługi opiekuńcze	108	110	116	107	109	114	130	127	128
specjalistyczne usługi opiekuńcze	0	0	0	0	0	0	0	0	0
odpłatność za pobyt w domu pomocy społecznej	30	27	27	X	X	X	X	X	X

Dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Strzegomiu.

W latach 2017-2019 na terenie gminy Strzegom najwięcej rodzin korzystało ze wsparcia finansowego, głównie w postaci zasiłków, przy czym ich liczba w tym okresie systematycznie malała. W następnej kolejności rodziny korzystały z pomocy w formie pracy socjalnej i pomocy rzeczowej. W pierwszym przypadku liczba rodzin ulegała wahaniom w trakcie rozpatrywanego okresu, w drugim – systematycznie się zmniejszała. Znacznie mniejsze rozmiary miała pomoc w formie usług opiekuńczych.

Dodatkową formą pomocy jest kontrakt socjalny, czyli umowa zawarta przez pracownika socjalnego z rodziną lub osobą ubiegającą się o pomoc. Celem kontraktu jest przezwyciężenie trudnej sytuacji życiowej i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu. Kontrakt określa zobowiązania i uprawnienia obu stron, a do wykonywania pewnych działań w oznaczonym terminie zobowiązują się zarówno osoba korzystająca ze świadczeń, jak i pracownik socjalny. W 2017 r. zawarto 10 kontraktów socjalnych, w 2018 r. zawarto 8 kontraktów, natomiast w 2019 r. zawarto 4 takie kontrakty.

Istotnym wsparciem dla borykających się z rozlicznymi problemami klientów pomocy społecznej jest pomoc asystenta rodziny. W 2019 r. 20 rodziny, w których wychowywało się 44 dzieci, skorzystało z takiej formy pomocy. Poniższa tabela zawiera dane dotyczące pracy asystenta rodziny w gminie w latach 2017-2019.

Tabela 24. Asystenci rodziny w gminie w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
liczba asystentów rodziny	1	1	2
liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny	20	20	20
liczba dzieci w rodzinach objętych wsparciem asystenta rodziny	52	44	44
przeciętny czas pracy z rodziną (miesiące)	14	15	14
koszty ponoszone przez gminę z tytułu zatrudnienia asystenta rodziny (w zł)	58 002	57 930	89 880

Dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Strzegomiu.

Ponadto od 1 czerwca 2019 roku w Ośrodku Pomocy Społecznej zatrudniono asystenta osoby niepełnosprawnej, który wspiera osoby niepełnosprawne w realizacji programu rehabilitacji społecznej, zawodowej i medycznej.

Osoby niezdolne do samodzielnego funkcjonowania w środowisku, dla których pomoc w postaci usług opiekuńczych okazywała się niewystarczająca dla zaspokojenia ich podstawowych potrzeb życiowych, z uwagi na konieczność zapewnienia im całodobowej opieki (z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności), były kierowane przez OPS do domów pomocy społecznej.

Dane dotyczące liczby skierowań do DPS-ów i liczby osób w nich przebywających przedstawia kolejna tabela.

Tabela 25. Skierowania i pobyt mieszkańców w domach pomocy społecznej w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
liczba osób z gminy skierowanych do DPS-u	7	4	7
liczba osób z gminy przebywających w DPS-ie	30	27	27

Dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Strzegomiu.

Szczególną formą pomocy jest **Karta Dużej Rodziny**. Prawo do posiadania Karty Dużej Rodziny przysługuje członkowi rodziny wielodzietnej, w której rodzic (rodzice) lub małżonek rodzica mają na utrzymaniu co najmniej troje dzieci:

1. w wieku do 18. roku życia,
2. w wieku do 25. roku życia w przypadku, gdy dziecko się uczy,
3. bez ograniczeń wiekowych – w przypadku dzieci legitymujących się orzeczeniem o umiarkowanym albo znacznym stopniu niepełnosprawności.

Od 1 stycznia 2019 r. prawo do posiadania Karty Dużej Rodziny przysługuje również wszystkim rodzicom oraz małżonkom rodziców, którzy mają lub mieli na utrzymaniu łącznie co najmniej troje dzieci. Dane na temat Kart Dużej Rodziny w gminie Strzegom zawiera tabela zamieszczona poniżej.

Tabela 26. Karta Dużej Rodziny w gminie w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
liczba wydanych kart	280	178	526
liczba rodzin objętych wsparciem	54	38	256
liczba dzieci w rodzinach objętych wsparciem	185	120	105

Dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Strzegomiu.

W ramach szeroko rozumianej pomocy społecznej OPS w Strzegomiu przyznawał mieszkańcom gminy **świadczenia rodzinne**. W latach 2017-2019 wielkość środków finansowych, jakie na ten cel przeznaczano, sukcesywnie rosła, natomiast liczba osób, którym decyzją przyznano świadczenie rodzinne, malała. Dane w tym zakresie prezentuje poniższa tabela.

Tabela 27. Świadczenia rodzinne w gminie w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
łączna wartość przyznanych świadczeń rodzinnych (w zł)	6 341 924,41	6 488 866,45	6 496 536,33
liczba rodzin, którym przyznano świadczenie	2 447	2 400	2 300

Dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Strzegomiu.

Dane szczegółowe obejmujące liczbę i rodzaj świadczeń rodzinnych przyznanych w rozpatrywanym okresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 28. Rodzaj świadczeń rodzinnych przyznanych w gminie w latach 2017-2019

rodzaj świadczenia	liczba przyznanych świadczeń		
	2017	2018	2019
zasiłek rodzinny	16 306	17 019	15 973
dodatek do zasiłku z tytułu urodzenia dziecka	100	92	101
dodatek do zasiłku z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	490	477	373
dodatek do zasiłku z tytułu samotnego wychowania dziecka	788	834	841
dodatek do zasiłku z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	1 018	915	859
dodatek do zasiłku z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego	1 498	1 659	1 574
dodatek do zasiłku z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	923	869	752
dodatek do zasiłku z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	2 149	2 253	2 156
zasiłek pielęgnacyjny	6 529	6 523	6 388
świadczenie pielęgnacyjne	897	977	1 024
jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	218	169	164
świadczenie rodzicielskie	961	907	797
dodatek dla opiekuna	110	52	32
specjalny zasiłek opiekuńczy	366	356	292
razem	32 353	33 102	32 447

Dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Strzegomiu.

W latach 2017-2019 ogólna liczba wszystkich świadczeń rodzinnych przyznanych mieszkańcom gminy ulegała wahaniom. Podstawowym świadczeniem rodzinnym jest zasiłek rodzinny, który służy częściowemu pokryciu wydatków na utrzymanie dziecka.

Kolejność trzech najliczniej udzielanych dodatków do zasiłku rodzinnego była w latach 2017-2019 podobna: najczęściej przyznawano mieszkańcom dodatek do zasiłku z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej, z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego oraz z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego. Nieco niższa była liczba dodatków do zasiłku rodzinnego oraz z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania oraz samotnego wychowywania dziecka.

Poza zasiłkiem rodzinnym najczęściej wypłacanym mieszkańcom gminy świadczeniem był zasiłek pielęgnacyjny, który przyznaje się w celu częściowego

pokrycia wydatków wynikających z konieczności zapewnienia opieki dla osoby niezdolnej do samodzielnej egzystencji.

Na podstawie ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowaniu dzieci wypłacane jest również **świadczenie wychowawcze**. Jego celem jest częściowe pokrycie wydatków związanych z wychowywaniem dziecka, w tym z opieką nad nim i zaspokojeniem jego potrzeb życiowych. Od 1.04.2016 r. Ośrodek Pomocy Społecznej w Strzegomiu realizował Program Rodzina 500+. W ramach Programu Rodzina 500+ wypłacono w 2019 r. rodzinom z gminy świadczenia na łączną kwotę **18 748 147,30 zł**. W grudniu 2019 r. ustalone prawo do świadczenia miało 2 680 rodzin.

Szczególną formą wsparcia jest wypłacane na podstawie ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży świadczenie „**Za życiem**”. Z tytułu urodzenia się dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu, przyznaje się na to dziecko **jednorazowe świadczenie w wysokości 4 000 zł**. Świadczenie przysługuje matce lub ojcu dziecka, opiekunowi prawnemu albo opiekunowi faktycznemu dziecka bez względu na dochód. W analizowanym okresie w gminie Strzegom przyznano po 1 takim świadczeniu w latach 2017-2018 oraz 5 świadczeń w 2019 r.

W 2019 r. Ośrodek Pomocy Społecznej w Strzegomiu wypłacał świadczenie „**Dobry start**”, ustanowione Rozporządzeniem Rady Ministrów w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu „Dobry start” z dnia 30 maja 2018 r. (Dz. U. z 2018 r. poz. 1061). Świadczenie w wysokości 300 złotych, bez względu na dochody, otrzymują jednorazowo rodziny na każde dziecko uczące się w szkole. Świadczenie „Dobry start” trafiło do 2 080 rodzin i objęło łącznie 2 775 dzieci, a wartość wypłaconych świadczeń wyniosła **832 500 zł**.

W ramach programu „**Pomoc państwa w zakresie dożywiania**” z pomocy skorzystało 195 dzieci w 2017 r. oraz 204 dzieci w 2018 r., natomiast w ramach programu „**Posiłek w szkole i w domu**”, który zastąpił poprzednio realizowany program, pomoc otrzymało 213 dzieci i 3 osoby dorosłe w 2019 r.

OPS w Strzegomiu przyznawał także stypendia szkolne, w 2019 r. pomoc materialną o charakterze socjalnym otrzymało 84 uczniów z terenu gminy na kwotę 69 574,96 zł.

MOPS we współpracy z Polskim Komitetem Pomocy Społecznej – w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020, realizowanego w ramach Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym (FEAD), udzielał pomocy rzeczowej w formie produktów spożywczych osobom i rodzinom, których dochód nie przekraczał 200% kryterium dochodowego uprawniającego do skorzystania z pomocy społecznej. W 2017 r. żywność wydano 779 osobom z terenu gminy, a w 2018 r. 778 osobom z terenu gminy.

Kolejną formę świadczeń udzielanych przez Ośrodek Pomocy Społecznej stanowiły **świadczenia alimentacyjne**. Ta pomoc finansowa, świadczona zgodnie z ustawą o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, była przyznawana dziecku wychowywanemu w rodzinie niepełnej, w przypadku bezskuteczności egzekucji zasądzonych świadczeń alimentacyjnych, oraz dzieciom wychowywanym przez osoby pozostające w związkach małżeńskich, przeprowadzających separację lub rozwód. Dane w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 29. Świadczenia alimentacyjne przyznane w gminie w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
liczba osób, którym decyzją przyznano świadczenie	220	208	174
liczba przyznanych świadczeń	2 692	2 557	2 270
wielkość wydatków na świadczenia (zł)	1 006 995	980 506	886 880

Dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Strzegomiu.

Pomoc społeczna polega m.in. na prowadzeniu i rozwoju niezbędnej infrastruktury socjalnej i społecznej. Składają się na nią zarówno jednostki środowiskowe, jak i instytucjonalne. Obok Ośrodka Pomocy Społecznej w Strzegomiu funkcjonują przedstawione w poniższej tabeli podmioty.

Tabela 30. Instytucje działające w obszarze pomocy społecznej w gminie w 2019 r.

nazwa instytucji	adres	liczba miejsc
Dzienny Dom Pobytu „Senior-Wigor”	ul. Armii Krajowej 23, 58-150 Strzegom	30
Warsztaty Terapii Zajęciowej	al. Wojska Polskiego 16, 58-150 Strzegom	25
Centrum Integracji Społecznej	Jaroszów 101a	30
Stołówka Charytatywna przy Domu Parafialnym	pl. Jana Pawła II, 58-150 Strzegom	220
Centrum Aktywności Społecznej „Karmel”	ul. T. Kościuszki 2, 58-150 Strzegom	b.d.

Dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Strzegomiu.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Strzegomiu jest główną instytucją udzielającą wsparcia w gminie. Należy jednak zaznaczyć, że mieszkańcy gminy mogą korzystać z pomocy jednostek, które obejmują swoim wsparciem teren gminy.

Ważną instytucją wsparcia jest **Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Świdnicy**. Poniższa tabela przedstawia dane dotyczące działalności PCPR-u w gminie w odniesieniu do jej mieszkańców w zakresie pieczy zastępczej.

Tabela 31. Działalność PCPR-u w odniesieniu do mieszkańców gminy w zakresie pieczy zastępczej w 2019 r.

zakres danych	2019
liczba dzieci z gminy zgłoszonych do adopcji	0
liczba dzieci z gminy adoptowanych	0
liczba dzieci z gminy umieszczonych w rodzinach zastępczych	6
liczba dzieci z gminy umieszczonych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych	9
liczba dzieci z gminy przebywających w rodzinach zastępczych	27
liczba dzieci z gminy przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych	27
liczba rodzin zastępczych, które objęły opieką dzieci z gminy	22
liczba usamodzielnionych dzieci z gminy	1
liczba dzieci z gminy, które powróciły do rodzin biologicznych	1

Dane Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Świdnicy.

Pomoc dzieciom i młodzieży świadczy **Zespół Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych w Świdnicy, Poradnia w Strzegomiu** w roku szkolnym 2018/2019 udzieliła dzieciom i młodzieży z terenu gminy Strzegom wsparcia w następującej formie:

- diagnoza psychologiczna – 197,
- diagnoza pedagogiczna – 222,
- diagnoza logopedyczna – 48,
- terapia logopedyczna – 138,
- terapia psychologiczna – 40,
- terapia pedagogiczna – 24,
- eeg-biofeedback – 40.

13. SEKTOR POZARZĄDOWY, KOŚCIÓŁ

W 2019 r. na terenie gminy Strzegom zarejestrowanych było 66 organizacji pozarządowych, z czego 22 aktywnie działające. Samorząd podejmował z nimi współpracę, która przybierała formę

1. współpracy finansowej – zawarto umowy na realizację zadania publicznego,
2. współpracy pozafinansowej:
  - wzajemne informowanie o planowanych kierunkach działalności, w szczególności poprzez udział w organizowanych spotkaniach,
  - udzielanie pomocy organizacjom pozarządowym w zakresie informowania o możliwościach pozyskiwania środków finansowych z różnych źródeł,
  - obejmowanie patronatem przez Burmistrza Strzegomia przedsięwzięć realizowanych przez organizacje pozarządowe,
  - promocja działalności organizacji pozarządowych poprzez zamieszczanie informacji o organizacjach pozarządowych na stronie internetowej Urzędu Miejskiego w Strzegomiu.

W 2019 r. w gminie Strzegom funkcjonowały 2 parafie Kościoła rzymskokatolickiego. Poniższa tabela przedstawia dane w tym zakresie.

Tabela 32. Parafie rzymskokatolickie w gminie w 2019 r.

lp.	nazwa	adres
1.	Parafia pw. Najświętszego Zbawiciela Świata i Matki Bożej Szkaplerznej	ul. Tadeusz Kościuszki 4, 58-150 Strzegom
2.	Parafia pw. Świętych Apostołów Piotra i Pawła	ul. Jana Pawła II, 58-150 Strzegom

Dane Urzędu Miejskiego w Strzegomiu.

Parafie funkcjonujące w gminie Strzegom należą do dekanatu strzegomskiego diecezji świdnickiej w metropolii wrocławskiej.

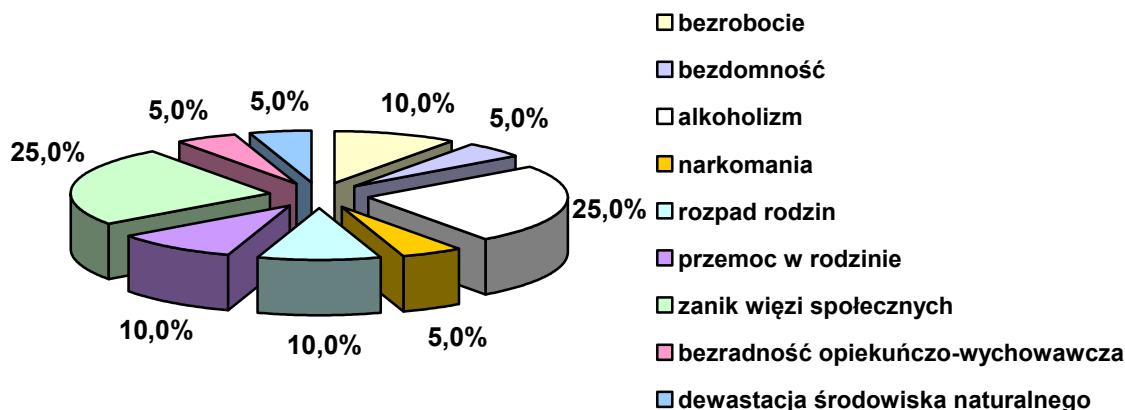
14. PROBLEMY WSKAZANE PRZEZ MIESZKAŃCÓW I DIALOG SPOŁECZNY

Uczestników badania ankietowanego przeprowadzonego na potrzeby skonstruowania niniejszego dokumentu poproszono o wskazanie problemów bądź niekorzystnych zjawisk, które są w gminie najbardziej widoczne. Pytanie miało charakter półotwarty z możliwością dokonania wielokrotnego wyboru.

Wśród problemów i niekorzystnych zjawisk, które najbardziej uwidaczniają się w gminie, respondenci najczęściej wskazywali alkoholizm i zanik więzi społecznych. W dalszej kolejności wymieniali, przemoc w rodzinie, bezrobocie, rozpad rodzin, bezradność opiekuńczo-wychowawczą i dewastację środowiska naturalnego oraz

bezdomność i narkomanię. Rozkład uzyskanych odpowiedzi ilustruje poniższy wykres.

Wykres 7. Jakie problemy, niekorzystne zjawiska najbardziej uwidaczniają się w gminie?

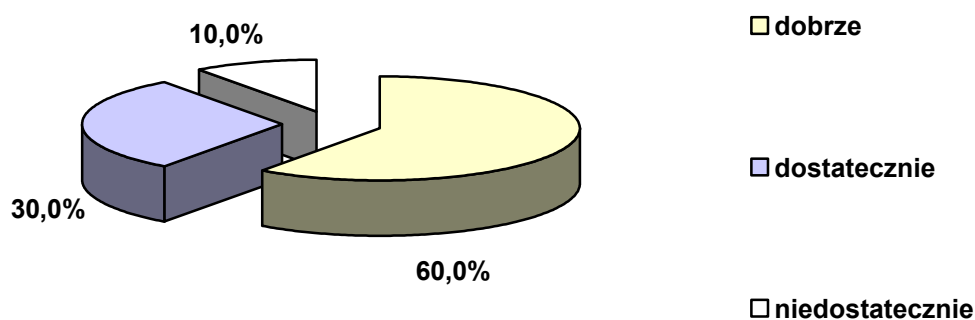

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

W ankiecie znalazło się również pytanie pozwalające badanym wskazać działania i inicjatywy, jakie należałoby podjąć w gminie, aby integrować i aktywizować społeczność lokalną. Odpowiadając, ankietowani szczególnie nacisk położyli na konieczność organizowania imprez integracyjnych, wydarzeń kulturalnych, stworzenia oferty spędzania czasu wolnego dla różnych grup wiekowych oraz inicjowania częstszych kontaktów i konsultacji władz miasta – burmistrza i radnych z mieszkańcami, a także dostosowania oferty imprez miejskich do oczekiwań lokalnej społeczności dzięki właściwemu diagnozowaniu potrzeb.

W sondażu poruszono też kwestię oceny komunikacji między władzami samorządowymi a mieszkańcami. Rozkład uzyskanych odpowiedzi ilustruje poniższy wykres.

Wykres 8. Jak Pani/Pan ocenia komunikację między władzami samorządowymi a mieszkańcami?

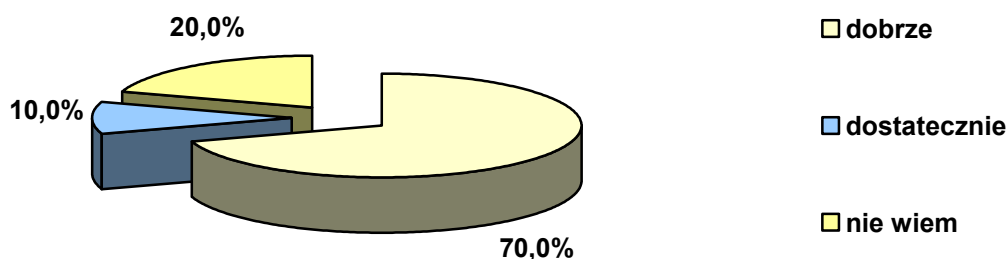

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Mieszkańcy gminy bardzo pozytywnie ocenili komunikację z władzami samorządowymi, bowiem 90% badanych uznało ją za dostateczną lub dobrą. Odmiennej opinii wyraziło 10% ankietowanych i taki sam odsetek respondentów miał trudności z odpowiedzią na to pytanie.

Ankietowanych poproszono również o ocenę poziomu zadowolenia z bycia mieszkańcem gminy. Z uzyskanych odpowiedzi wynika, że gmina Strzegom jest dobrym miejscem do zamieszkania, bowiem w odpowiedzi na to pytanie zdecydowana większość (80%) respondentów wyraziła opinię pozytywną. Przeciwnego zdania było 20% uczestników badania. Rozkład uzyskanych odpowiedzi ilustruje poniższy wykres.

Wykres 9. Jak Pani/Pan ocenia swój poziom zadowolenia z bycia mieszkańcem gminy?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

15. BEZROBOCIE

Sytuacja na rynku pracy w gminie Strzegom na przestrzeni ostatnich lat ulegała poprawie, bowiem z roku na rok malała liczba zarejestrowanych w urzędzie pracy osób bezrobotnych, w tym kobiet. W latach 2017-2019 zmniejszał się także udział bezrobotnych w liczbie ludności gminy w wieku produkcyjnym. Dane w tym zakresie zawiera tabela zamieszczona poniżej.

Tabela 33. Stan bezrobocia w gminie w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
liczba osób w wieku produkcyjnym	16 128	15 839	15 377
liczba bezrobotnych w gminie ogółem	831	740	679
liczba bezrobotnych kobiet w gminie	464	451	367
udział ogólnej liczby osób bezrobotnych w liczbie osób w wieku produkcyjnym	5,15%	4,67%	4,41%

Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Świdnicy i Głównego Urzędu Statystycznego.

Uzupełnienie powyższych danych stanowią przedstawione w kolejnej tabeli informacje na temat stopy bezrobocia, jaką odnotowano w latach 2017-2019 w powiecie świdnickim, województwie dolnośląskim i w kraju.

Tabela 34. Stopa bezrobocia rejestrowanego w powiecie, województwie i w kraju w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
stopa bezrobocia w powiecie świdnickim	6,9%	6,2%	5,6%
stopa bezrobocia w województwie dolnośląskim	5,7%	5,2%	4,6%
stopa bezrobocia w kraju	6,6%	5,8%	5,2%

Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Świdnicy i Głównego Urzędu Statystycznego.

W latach 2017-2019 powiat świdnicki charakteryzował się wyższą w stosunku do województwa dolnośląskiego, jak i w stosunku do kraju stopą bezrobocia. Zarówno w województwie, powiecie, jak i w kraju poziom bezrobocia sukcesywnie malał w trakcie rozpatrywanego okresu.

Dla scharakteryzowania problemu bezrobocia w gminie ważna jest analiza danych dotyczących podziału bezrobotnych według wieku, czasu pozostawania bez pracy, wykształcenia i stażu pracy. Dane szczegółowe w tym zakresie na koniec 2019 r. dla gminy Strzegom przedstawia poniższa tabela.

Tabela 35. Bezrobotni w gminie na koniec 2019 roku według wieku, czasu pozostawania bez pracy, stażu pracy i wykształcenia

wiek	liczba bezrobotnych		udział kobiet (w %)
	ogółem	kobiet	
18-24 lata	68	48	70,6%
25-34 lata	182	131	71,9%
35-44 lata	146	85	58,2%
45-54 lata	115	52	45,2%
55-59 lat	100	51	51,0%
60 lat i więcej	66	x	x
czas pozostawania bez pracy	liczba bezrobotnych		udział kobiet (w %)
	ogółem	kobiet	
do 1 miesiąca	104	30	28,8%
1-3 miesiące	143	73	51,0%
3-6 miesięcy	107	66	61,7%
6-12 miesięcy	111	67	60,4%
12-24 miesiące	87	60	68,9%
powyżej 24 miesięcy	127	71	55,9%
wykształcenie	liczba bezrobotnych		udział kobiet

	ogółem	kobiet	(w %)
wyższe	62	47	75,8%
policealne i średnie zawodowe	131	89	67,9%
średnie ogólnokształcące	61	45	73,8%
zasadnicze zawodowe	222	96	43,2%
gimnazjalne/podstawowe i niższe	203	90	49,2%
staż pracy	liczba bezrobotnych		udział kobiet (w %)
	ogółem	kobiet	
bez stażu	46	32	69,6%
do 1 roku	105	70	66,7%
1-5 lat	178	103	57,9%
5-10 lat	119	67	56,3%
10-20 lat	113	56	49,5%
20-30 lat	83	28	33,7%
30 lat i więcej	35	11	31,4%

Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Świdnicy.

Na koniec 2019 r. wśród bezrobotnych w gminie największe grupy stanowiły osoby w wieku 25-34 lata, osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym, osoby pozostające bez pracy od 1 do 3 miesięcy oraz osoby ze stażem pracy od 1 do 5 lat. Najmniej bezrobotnych w 2019 r. było w następujących grupach: osób w wieku 60 lat i więcej, osób pozostających bez pracy od 12 do 24 miesięcy, osób z wykształceniem średnim ogólnokształcącym oraz osób ze stażem pracy powyżej 30 lat.

Największy udział kobiet w ogóle bezrobotnych odnotowano wśród osób z wykształceniem zasadniczym zawodowym, osób pozostających bez pracy od 1 do 3 miesięcy, osób w wieku 25-34 lata oraz osób ze stażem pracy od 1 do 5 lat.

Wśród ogółu bezrobotnych 544 osoby (w tym 311 kobiet) znalazły się w szczególnej sytuacji na rynku pracy, 38 osób było niepełnosprawnych, 176 osób posiadało co najmniej jedno dziecko w wieku do 6 lat, 286 osób było bezrobotnych długotrwale, 53 osób korzystało ze świadczeń pomocy społecznej, 225 osób było w wieku powyżej 50 lat, natomiast 150 osoby były w wieku do 30. roku życia, w tym 68 osób do 25. roku życia.

Na koniec 2019 r. wśród bezrobotnych w gminie dominowały osoby, dla których ostatnimi miejscami pracy były podmioty gospodarcze funkcjonujące w takich działach, jak: przetwórstwo przemysłowe (153 osób), handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych i motocykli (58 osób), pozostała działalność

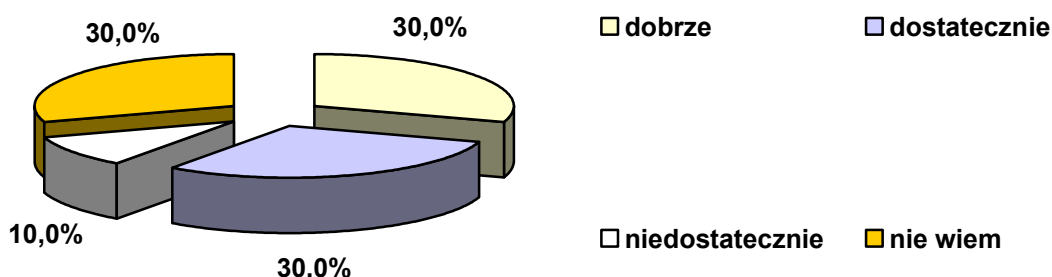
usługowa (121 osób) oraz działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca (54 osób).

Najwięcej ofert pracy dla osób bezrobotnych na koniec 2019 r. dostępnych było w sektorze przetwórstwa przemysłowego (51 ofert) oraz działalność finansowa i ubezpieczeniowa (14 ofert).

W gminie Strzegom bezrobocie było pierwszym, biorąc pod uwagę liczbę rodzin, powodem przyznawania pomocy społecznej. W ostatnich latach jego poziom sukcesywnie spadał, ale skutki wyższego poziomu tego zjawiska w latach wcześniejszych są nadal odczuwane w rodzinach, szczególnie tych najuboższych, gdzie pojawiły się uzależnienia, konflikty, problemy wychowawcze. Zjawiska te, występujące długotrwale, prowadzą do ich rozpadu, a niektórzy członkowie takich rodzin zmuszeni są szukać pomocy w wyspecjalizowanych instytucjach.

Uczestników przeprowadzonego na potrzeby niniejszego opracowania badania poproszono o ocenę realizowanych w gminie działań w zakresie przeciwdziałania bezrobociu. Rozkład odpowiedzi ilustruje poniższy wykres.

Wykres 10. Jak Pani/Pan ocenia realizowane w gminie działania w zakresie przeciwdziałania bezrobociu?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

30% ankietowanych nie było w stanie ocenić działań realizowanych w gminie w zakresie przeciwdziałania bezrobociu, zaś 10% badanych uznało je za niedostateczne. Jednocześnie zdaniem 30% respondentów są one dostateczne, a kolejne 30% pytanych przyznało, że są dobre.

16. BEZDOMNOŚĆ

Bezdomność to zjawisko społeczne polegające na braku domu lub miejsca stałego pobytu gwarantującego jednostce lub rodzinie poczucie bezpieczeństwa,

zapewniającego schronienie przed niekorzystnymi warunkami atmosferycznymi i zaspokojenie podstawowych potrzeb na poziomie uznawanym w danym społeczeństwie za wystarczający. Natura bezdomności wyklucza zamkniętą i jednoznaczną klasyfikację jej przyczyn, ponieważ doprowadza do niej cały zespół nakładających się na siebie sił sprawczych, zespół postaw, zachowań determinowanych predyspozycjami osobowościowymi, którym sprzyjają sytuacje społeczne i sposób funkcjonowania służb socjalnych.

Pomoc osobom bezdomnym i zagrożonym bezdomnością z terenu gminy świadczy Ośrodek Pomocy Społecznej w Strzegomiu. Poniższa tabela przedstawia dane o liczbie osób korzystających z pomocy w tym zakresie.

Tabela 36. Liczba rodzin i osób korzystających z pomocy OPS-u z powodu bezdomności w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
liczba rodzin	32	32	30
liczba osób w rodzinach	33	33	34

Dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Strzegomiu.

W Strzegomiu funkcjonuje stołówka charytatywna działająca przy Domu Parafialnym, w której w 2019 r. wydawano 220 posiłków dziennie. Udzielaniem pomocy żywnościowej osobom najbardziej potrzebującym zajmuje się także Caritas Diecezji Świdnickiej oraz Polski Komitet Pomocy Społecznej w Strzegomiu.

17. PROBLEMY UZALEŻNIEŃ I PRZEMOCY W RODZINIE

Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi w art. 41 nakłada na samorządy lokalne szereg zadań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracją społeczną osób uzależnionych od alkoholu. Na sfinansowanie realizacji tych zadań zapewniono dodatkowe środki z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż detaliczną napojów alkoholowych.

Poniższa tabela prezentuje dane na temat wielkości środków uzyskanych z opłat z zezwoleń na sprzedaż alkoholu w gminie Strzegom.

Tabela 37. Opłaty z zezwoleń na sprzedaż alkoholu w gminie w latach 2017-2019

rodzaj	wartość w zł		
	2017 r.	2018 r.	2019 r.
opłaty z zezwoleń na sprzedaż alkoholu	580 020,56	581 175,14	608 822,55

Dane Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Strzegomiu.

W latach 2017-2019 wysokość kwot uzyskiwanych z opłat z zezwoleń na sprzedaż alkoholu w gminie Strzegom z roku na rok wzrastała, osiągając najwyższy poziom w 2019 r. – 608 822,55 zł.

Tabela 38. Środki finansowe przeznaczone w gminie w latach 2017-2019 na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień oraz przemocy w rodzinie

wielkość wydatków (w zł)	2017	2018	2019
na profilaktykę i rozwiązywanie problemów alkoholowych	371 800,84	371 211,63	460 239
na profilaktykę i rozwiązywanie problemów narkomanii	148 103,22	148 940	148 762
na przeciwdziałanie przemocy w rodzinie	7 600	7 661,20	13 300
razem	527 503,07	527 812,83	622 301

Dane Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Strzegomiu.

Największe kwoty w latach 2017-2019 wydatkowano na walkę z alkoholizmem oraz na przeciwdziałanie narkomanii. Najmniejsze kwoty wydatkowano na przeciwdziałanie przemocy w rodzinie.

Ważną rolę w procesie przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy w rodzinie odgrywa Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Wybrane dane dotyczące działalności GKRPA w Strzegomiu przedstawiają poniższe tabele.

Tabela 39. Liczba członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w latach 2017-2019

zakres danych	2017 r.	2018 r.	2019 r.
liczba osób zaangażowanych w prace GKRPA	10	10	8

Dane Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Strzegomiu.

Tabela 40. Działalność GKRPA w latach 2017-2019 w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień w gminie

zakres danych	2017	2018	2019
liczba osób, z którymi GKRPA przeprowadziła rozmowy interwencyjno-motywuujące w związku z nadużywaniem alkoholu	20	22	41
liczba osób uzależnionych od alkoholu, wobec których GKRPA wystąpiła do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego	29	16	22

Dane Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Strzegomiu.

W latach 2017-2019 liczba osób, z którymi GKRPA przeprowadzała rozmowy interwencyjno-motywuujące w związku z nadużywaniem alkoholu, wzrastała i wyniosła odpowiednio: 20, 22 i 41 osób. Komisja występowała także z wnioskami do sądu

o podjęcie obowiązkowego leczenia odwykowego, w 2017 r. złożono 29 takich wniosków, w 2018 r. 16 wniosków, a w 2019 r. złożono 22 takie wnioski.

Tabela 41. Działania podjęte w gminie przez GKRPA w latach 2017-2019 w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemu przemocy w rodzinie

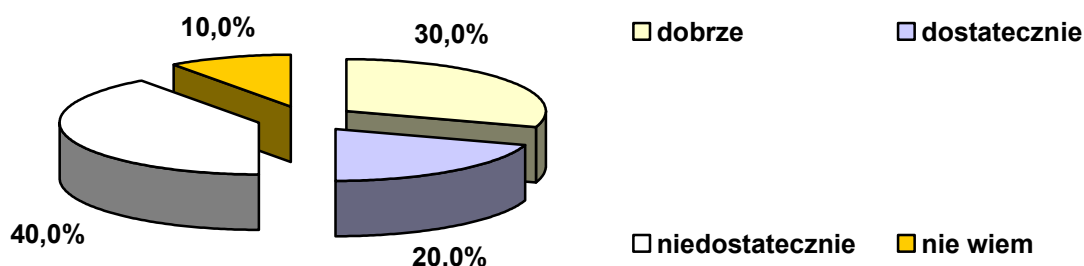
zakres danych	2017	2018	2019
liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie, z którymi kontaktowali się członkowie GKRPA	3	4	12
liczba sprawców przemocy w rodzinie, których GKRPA skierowała na terapię	3	4	19

Dane Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Strzegomiu.

Jeśli chodzi o działalność w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, to w analizowanym okresie GKRPA kontaktowała się z 3 osobami dotkniętymi tym problemem w 2017 r., 4 osobami w 2018 r. i 12 osobami w 2019 r. oraz kierowała na terapię sprawców przemocy w rodzinie – 3 osoby w 2017 r., 4 osoby w 2018 r. i 19 osób w 2019 r.

O ocenę działań, jakie prowadzone są w gminie w obszarze przeciwdziałania uzależnieniom, zapytano w badaniu ankietowym mieszkańców. Połowa badanych pozytywnie oceniła działania przeciwdziałające uzależnieniom. Opinię przeciwną wyraziło 40% ankietowanych, a 10% respondentów nie potrafił jednoznacznie wypowiedzieć się w tej kwestii. Rozkład uzyskanych odpowiedzi ujęto w wykresie zamieszczonym poniżej.

Wykres 11. Jak Pani/Pan ocenia realizowane w gminie działania w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom?

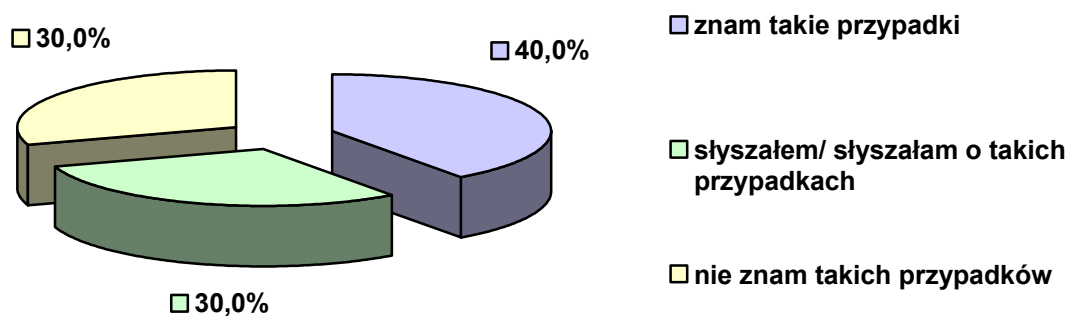
Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym

W pewnej sprzeczności z tymi danymi pozostają wyniki badania ankietowego, gdzie alkoholizm był najczęściej wskazywanym problemem lokalnym dostrzeganym przez respondentów. Oznacza to, iż jest dotkliwie odczuwany przez mieszkańców

i może stanowić realne zagrożenie porządku społecznego i prawidłowego funkcjonowania rodzin.

W przeprowadzonym badaniu ankietowym mieszkańcy odnieśli się także do styczności pośredniej lub bezpośredniej z osobami doświadczającymi lub stosującymi przemoc. Rozkład uzyskanych odpowiedzi ilustruje poniższy wykres.

Wykres 12. Czy zna Pani/Pan przypadki przemocy w rodzinie na terenie gminy lub o nich słyszała/słyszał?

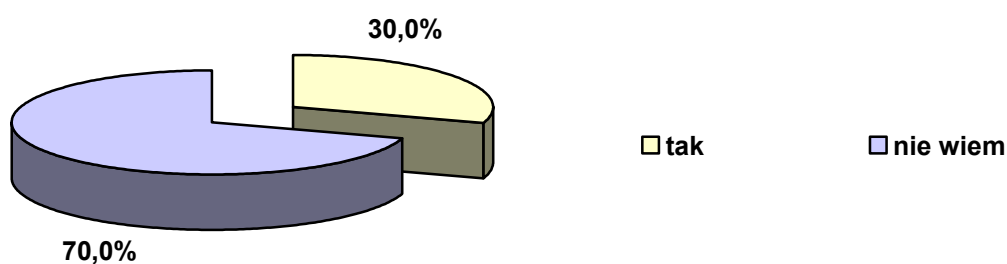

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Niepokojąco przedstawiają się wyniki odpowiedzi na to pytanie, bowiem aż 30% respondentów twierdzi, iż słyszało o przypadkach stosowania przemocy w rodzinie, a kolejne 40% badanych przyznało, że takie przypadki zna. Tylko 30% ankietowanych takich przypadków nie zna.

Oceniając ryzyko nasilenia się problemu przemocy w rodzinie na terenie gminy, 30% badanych odpowiedziało twierdząco. 70% respondentów nie było w stanie tego ryzyka ocenić. Nikt z ankietowanych nie stwierdził, że takie ryzyko nie istnieje.

Wykres 13. Czy Pani/Pan zdaniem istnieje ryzyko nasilenia się problemu przemocy w rodzinie na terenie gminy?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Przeciwdziałanie problemom wynikającym z uzależnień i przemocy w rodzinie umożliwiają i normują odpowiednie akty prawne, a do podstawowych w tym zakresie należy Rozporządzenie Rady Ministrów z 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z 31 marca 2011 r. w sprawie procedury przy wykonywaniu czynności odebrania dziecka z rodziny w razie bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia dziecka w związku z przemocą w rodzinie.

Skuteczne przeciwdziałanie problemom wynikającym z uzależnień i przemocy w rodzinie powinno opierać się na ścisłej współpracy wszystkich powołanych do tego instytucji i organizacji. Konieczne jest dokładne rozpoznanie danego problemu i okoliczności jego występowania oraz zapewnienie ciągłości działań podejmowanych wcześniej, jak choćby w ramach prac Zespołu Interdyscyplinarnego. W ujawnionych przypadkach stosowania przemocy w rodzinie lub uzasadnionego podejrzenia, że w danej rodzinie dochodzi do przemocy, wdrażana i prowadzona jest procedura „Niebieskie Karty”. Obejmuje ona ogół czynności podejmowanych przez przedstawicieli OPS-u, Policji, oświaty, ochrony zdrowia, GKRPA i organizacji pozarządowych, a wszystkie te działania koordynuje Przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego.

Procedurę kończy się po zrealizowaniu opracowanego przez grupę roboczą indywidualnego planu pomocy dla rodziny lub po ustaniu przemocy w rodzinie – na wniosek instytucji, która założyła „NK”, albo w przypadku, gdy rodzina nie jest zainteresowana rozwiązaniem problemu i prowadzenie „NK” staje się bezzasadne.

Dane dotyczące funkcjonowania Zespołu Interdyscyplinarnego prezentuje tabela zamieszczona poniżej.

Tabela 42. Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego w gminie Strzegom w latach 2017-2019

zakres danych	2017 r.	2018 r.	2019 r.
liczba członków Zespołu Interdyscyplinarnego	12	13	12
liczba spotkań ZI w ciągu roku	4	4	4
liczba spotkań grup roboczych	186	225	240
liczba złożonych do ZI „Niebieskich Kart”	45	57	55
^{w tym} sporządzone przez Policję	39	50	38
^{w tym} sporządzonych przez pracowników socjalnych	6	7	4
liczba zamkniętych „Niebieskich Kart”	54	61	65
liczba spraw toczących się w ZI z lat wcześniejszych	78	69	55

liczba spraw sądowych z powodu przemocy w rodzinie	5	6	6
zakończonych wyrokiem	2	2	5
zakończonych wyrokiem skazującym na osadzenie w zakładzie karnym	1	1	5
zakończonych wyrokiem w zawieszeniu	1	1	0
umorzonych	3	4	1

Dane Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Strzegomiu.

Wszystkie działania i procedury odbywają się we współpracy z Ośrodkiem Pomocy Społecznej, Policją i Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie. Ponadto w ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii oraz Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w placówkach oświatowych realizowane były liczne przedsięwzięcia profilaktyczne i dydaktyczne w formie kampanii i pogadarek oraz konkursów, imprez sportowych, artystycznych i okolicznościowych. Sfinansowano wycieczki, imprezy okolicznościowe, kolonie z programem profilaktycznym oraz materiały edukacyjne i informacyjne.

Osobom dotkniętym problemami uzależnień i przemocy w rodzinie pomoc świadczy również Ośrodek Pomocy Społecznej. Wsparcia z powodu alkoholizmu udzielono 56 rodzinom (72 osobom w rodzinach) w 2017 r., 50 rodzinom (60 osobom w rodzinach) w 2018 r. i 44 rodzinom (52 osobom w rodzinach) w 2019 r. Wsparcia z powodu narkomanii udzielono 7 rodzinom (10 osobom w rodzinach) w 2017 r., 9 rodzinom (11 osobom w rodzinach) w 2018 r. i 6 rodzinom (8 osobom w rodzinach) w 2019 r.. Wsparcia z powodu przemocy w rodzinie udzielono 2 rodzinom (5 osobom w rodzinach) w 2017 r. i 3 rodzinom (7 osobom w rodzinach) w 2019 r.

W gminie Strzegom jednostkami wsparcia dla osób uzależnionych lub dotkniętych przemocą w rodzinie są (obok OPS-u, GKRPA i ZI):

- Klub Abstynenta „Arka”,
- Grupa AA „Krokus”,
- Grupa AA „Zorza”,
- Grupa AA „Eureka”
- Grupa motywacyjna dla osób z problemem alkoholowym i narkomanii,
- Grupa wsparcia dla osób współuzależnionych i ofiar przemocy w rodzinie.

Mieszkańcy gminy mogą korzystać ze wsparcia instytucji i organizacji działających poza gminą. W 2019 r. osoby uzależnione skorzystały z pomocy następujących placówek:

- Wojewódzki Szpital Psychiatryczny w Legnicy,
- Oddział Leczenia Alkoholowych Zespołów Abstynencyjnych w Wałbrzychu,
- Diecezjalna Specjalistyczna Poradnia Rodzinna w Świdnicy,
- Centrum Terapii Uzależnień od Alkoholu w Legnicy.

18. PROBLEMY RÓWNOŚCI PŁCI

Polityka równości szans płci jest celowym, systematycznym i świadomym ocenianiem prowadzonych działań z perspektywy wpływu na warunki życia kobiet i mężczyzn, które ma na celu przeciwdziałanie dyskryminacji ze względu na płeć i osiągnięcie równości kobiet i mężczyzn. Problemy oraz doświadczenia kobiet i mężczyzn powinny być integralnym elementem planowania, wdrażania i monitorowania realizowanych programów i projektów, aby nierówność się nie utrzymywała, a kobiety i mężczyźni odnosili równe korzyści. Dzięki wdrażaniu zasady równości szans płci w realizowanych przedsięwzięciach, odpowiadają one lepiej na specyficzne potrzeby zarówno kobiet, jak i mężczyzn.

Wprowadzenie w życie zasad polityki równości płci wymaga przeprowadzenia analizy sytuacji kobiet i mężczyzn, która opiera się na przedstawieniu danych ilościowych i jakościowych w podziale na płeć oraz odniesieniu się do występujących barier równości płci. W latach 2017-2019 w gminie Strzegom struktura ludności pod względem płci była stabilna; stale nieco więcej niż połowę mieszkańców stanowiły kobiety. Dane w tym zakresie przedstawia kolejna tabela.

Tabela 43. Udział kobiet w liczbie ludności gminy w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
liczba ludności gminy ogółem	26 102	25 887	24 986
liczba kobiet	13 410	13 248	12 886
udział kobiet w liczbie ludności gminy ogółem	51,37%	51,18%	51,57%

Dane Urzędu Miejskiego w Strzegomiu.

Według danych Powiatowego Urzędu Pracy w Świdnicy i Głównego Urzędu Statystycznego, w całym analizowanym okresie kobiety stanowiły ponad połowę ogółu osób bezrobotnych w gminie.

Tabela 44. Udział kobiet w liczbie bezrobotnych w gminie w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
liczba bezrobotnych ogółem	831	740	679
liczba bezrobotnych kobiet	464	451	367
udział kobiet w liczbie osób bezrobotnych	55,84%	60,95%	54,05%

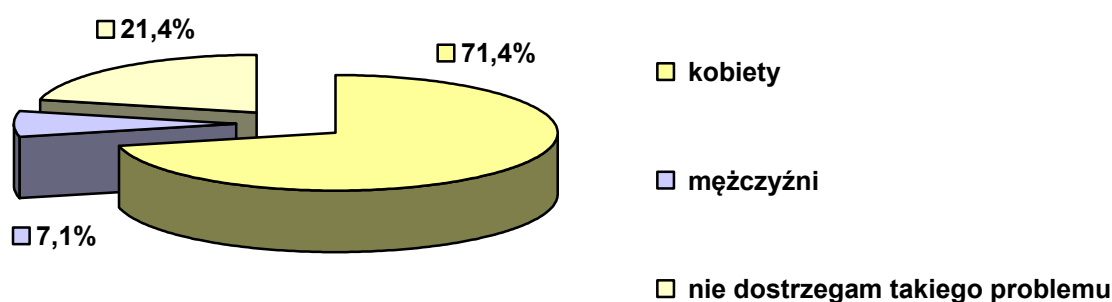
Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Świdnicy i Głównego Urzędu Statystycznego.

Analiza struktury bezrobocia w gminie pod względem płci wykazała, że kobiety przeważały wśród osób z wykształceniem zasadniczym zawodowym, osób pozostających bez pracy od 1 do 3 miesięcy, osób w wieku 25-34 lata, a także osób o stażu pracy od 1 do 5 lat.

Może to wskazywać na istnienie nierówności szans kobiet i mężczyzn na lokalnym rynku pracy, co jednocześnie implikuje konieczność działań sprzyjających aktywizacji zawodowej kobiet, a w działaniach tych należy uwzględnić szeroki zakres rozwiązań ułatwiających kobietom godzenie pracy zawodowej i życia rodzinnego.

Problemy dotyczące równości szans płci nie ograniczają się jedynie do zagadnień związanych z zatrudnieniem. Dlatego w ramach diagnozy sytuacji w zakresie równości płci w gminie Strzegom przeprowadzono badanie przy zastosowaniu anonimowej ankiety, w której pytano o wybrane zagadnienia dotyczące równości szans kobiet i mężczyzn oraz dyskryminacji ze względu na płeć. Do analizy przedłożono w sumie 14 ankiety wypełnione przez mieszkańców gminy.

Zasada równości szans płci ma ograniczać dyskryminację zarówno kobiet, jak i mężczyzn, przypisując im taką samą wartość społeczną, równe prawa oraz równy dostęp do zasobów. Uwzględniając powyższe, pytano respondentów, kto, ich zdaniem, jest bardziej zagrożony problemem nierówności szans. Rozkład uzyskanych odpowiedzi zawarto w wykresie zamieszczonym poniżej.

Wykres 14. Kto jest wg Pani/Pana bardziej zagrożony dyskryminacją ze względu na płeć?

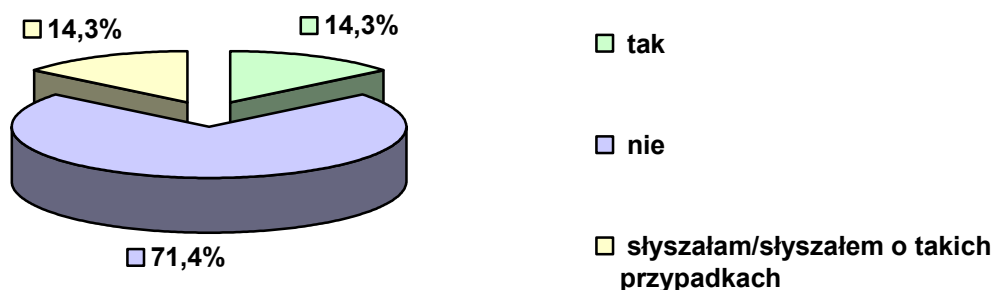
Dane z badania ankietowego.

Ponad 71% badanych uważa, że bardziej zagrożone dyskryminacją ze względu na płeć są kobiety, a według 7,1% ankietowanych są to mężczyźni. Problemu zawartego w pytaniu nie dostrzega 21,4% respondentów. Opinii w tej sprawie nie wyraziło 12,5% ankietowanych.

Badanie ankietowe pozwoliło również poznać wiedzę biorących w nim udział respondentów na temat problematyki równości szans kobiet i mężczyzn w ich lokalnym środowisku. Ponad 71% spośród pytaných mieszkańców odpowiedziało, że nie spotkała się z przypadkami dyskryminacji ze względu na płeć w gminie. Jednocześnie 14,3% badanych przyznało, iż słyszało o takich przypadkach, i tyle samo respondentów stwierdziło, że spotkało się przypadkami dyskryminacji ze względu na płeć w gminie. Uzyskane odpowiedzi ilustruje poniższy wykres.

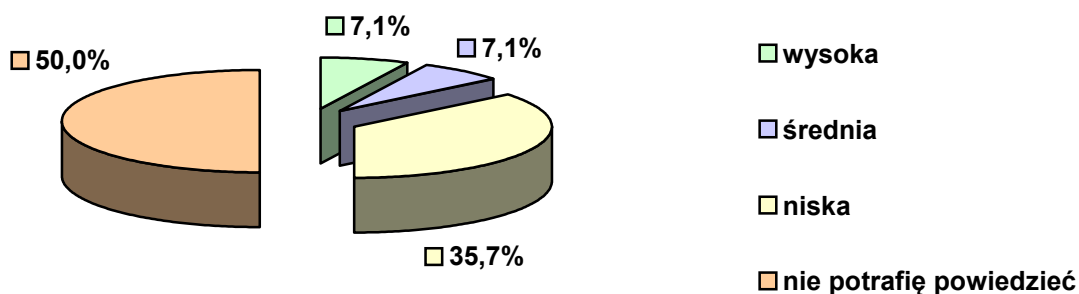
Wykres 15. Czy spotkała się Pani/ spotkał się Pan z przypadkami dyskryminacji ze względu na płeć w gminie lub o nich słyszała/ słyszał?

Dane z badania ankietowego

Do uczestników badania skierowano też pytanie dotyczące określenia skali problemu nierówności płci w gminie. Poniższy wykres zawiera rozkład odpowiedzi.

Wykres 16. Jaka Pani/Pana zdaniem może być skala problemu nierówności płci w gminie?

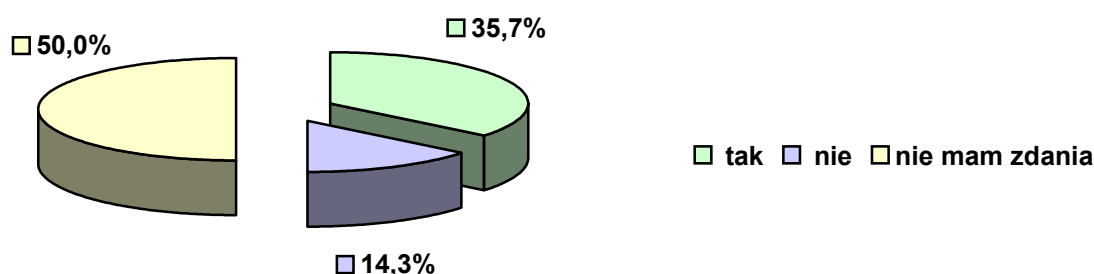

Dane z badania ankietowego

Zdaniem 7,1% badanych skala problemu nierówności płci na terenie gminy jest średnia lub wysoka, a kolejne 35,7% respondentów przyznało, że jest ona niska. Połowa ankietowanych nie potrafiło tej skali ocenić.

Uczestnicy badania udzielali również odpowiedzi na pytania dotyczące potrzeby podejmowania działań na rzecz równości kobiet i mężczyzn oraz mających na celu przeciwdziałanie dyskryminacji płciowej. Rozkład uzyskanych odpowiedzi ilustruje zamieszczony poniżej wykres.

Wykres 17. Czy wg Pani/Pana powinno się podejmować w gminie działania na rzecz równości szans kobiet i mężczyzn lub w celu przeciwdziałania dyskryminacji ze względu na płeć?

Dane z badania ankietowego.

Ponad 35% badanych potwierdziło potrzebę prowadzenia takich działań. Wysoki odsetek (50%) respondentów nie potrafił rozstrzygnąć tak sformułowanej kwestii. Ponad 14% ankietowanych uznało podejmowanie takich działań za bezzasadne.

Kolejne pytanie dotyczyło obszarów, w jakich powinno się podejmować działania na rzecz równości szans kobiet i mężczyzn przeciwdziałające dyskryminacji ze względu na płeć. Respondenci najczęściej wskazywali płace (28,5%), rynek pracy (21,4%) i życie rodzinne (14,2%), a także awans zawodowy i ochronę zdrowia (po 7,1%),

Z wypowiedzi udzielonych dla badania ankietowego, na którym opiera się w znacznej mierze niniejsze opracowanie, wynika, że ankietowani dostrzegają problemy nierówności szans oraz dyskryminacji płciowej i identyfikują je nie tylko w obszarze zatrudnienia. Ponad 71% ankietowanych stwierdziło, że zagrożone problemem nierówności są kobiety, nadto ponad 28% respondentów zna lub słyszało o przypadkach dyskryminacji ze względu na płeć w gminie, a połowa respondentów

potrafiła ocenić także skalę tego problemu. Jednocześnie przy analizie wypowiedzi uczestników ankiety na temat równości szans kobiet i mężczyzn daje się zauważyć znaczny odsetek respondentów, którzy wybierali odpowiedź „nie mam zdania” czy „nie potrafię powiedzieć”. Dowodzi to stosunkowo niewielkiej znajomości tych problemów, a co za tym idzie, także skutków, jakie powyższe problemy wywołują w funkcjonowaniu jednostek i społeczeństwa. Zmiana tego stanu rzeczy z pewnością wymaga wyraźniejszej obecności tej tematyki w sferze publicznej.

19. SYTUACJA DZIECKA

Analiza sytuacji dziecka w gminie została dokonana na podstawie badań ankietowych przeprowadzonych w funkcjonujących na jej terenie placówkach oświatowych. Badania te pozwoliły zdiagnozować środowisko szkolne i rodzinne uczniów pod kątem występowania zachowań o cechach patologii społecznej oraz uzyskać informacje na temat prowadzonych w szkołach działań opiekuńczo-wychowawczych, profilaktycznych i leczniczych. Do analizy przedłożono 6 ankiet – wypełnionych przez pedagogów szkolnych lub dyrektorów placówek oświatowych funkcjonujących na terenie gminy:

- Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Kostrzy (liczba uczniów: 125, liczba nauczycieli: 21),
- Szkoła Podstawowa im. Adama Mickiewicza w Olszanach (liczba uczniów: 10, liczba nauczycieli: 21),
- Szkoła Podstawowa im. Janusza Korczaka w Jaroszowie (liczba uczniów: 197, liczba nauczycieli: 29),
- Szkoła Podstawowa im. Jana Brzechwy w Stanowicach (liczba uczniów: 84, liczba nauczycieli: 16),
- Szkoła Podstawowa Nr 4 im. Kornela Makuszyńskiego w Strzegomiu (liczba uczniów: 576, liczba nauczycieli: 54),
- Zespół Szkół w Strzegomiu (liczba uczniów: 380, liczba nauczycieli: 37).

Zasoby i oferta szkolna

Z analizy ankiet wynika, iż wszystkie placówki zatrudniają pedagoga, pięć placówek zatrudnia psychologa i doradcę zawodowego, uczniowie czterech placówek mogą korzystać z pomocy logopedy, a trzy placówki zapewniają opiekę pielęgniarską. Uczniowie wszystkich placówek mają dostęp do Internetu, cztery do

sali gimnastycznej, a cztery szkoły dysponują boiskami sportowymi. Wszystkie placówki z terenu gminy prowadzą dożywianie uczniów; bezpłatne posiłki spożywało w sumie 56 dzieci. W ani jednej szkole nie utworzono klas integracyjnych. Trzy placówki organizują nauczanie indywidualne, wszystkie zapewniają opiekę w ramach zajęć świetlicowych. Szkoły oferują zajęcia przeznaczone dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Wymieniono wśród nich zajęcia wyrównawcze, korekcyjno-kompensacyjne, logopedyczne, socjoterapeutyczne, psychoterapeutyczne oraz zajęcia rozwijające kompetencje emocjonalno-społeczne.

Zajęcia dodatkowe proponowane w szkołach

Wszystkie placówki oświatowe z terenu gminy mają w swojej ofercie zajęcia dodatkowe. Znalazły się wśród nich: rozliczne koła rozwijające zainteresowania i predyspozycje uczniów: koła przedmiotowe, artystyczne (teatralne, muzyczne, plastyczne), sportowe (SKS) i informatyczne.

Problemy w otoczeniu szkolnym i rodzinnym uczniów

Uczestnicy badania stwierdzali występowanie zjawisk patologicznych i negatywnych zachowań w społeczności uczniowskiej oraz dysfunkcji i patologii w otoczeniu domowym uczniów, podając jednocześnie liczbę ujawnionych przypadków. Problemy, które w najpoważniejszym stopniu dosięgają uczniów i ich rodziny, identyfikowano w dwojaki sposób: wypełniając zamknięte katalogi obejmujące 12 i 6 zmiennych oraz odpowiadając na pytania o charakterze otwartym, określając subiektywnie stopień natężenia występujących problemów w ciągu trzech ostatnich lat. Uzyskane na podstawie analizy ankiet informacje prezentują poniższe tabele.

Tabela 45. Negatywne zachowania oraz zjawiska patologiczne występujące w społeczności uczniowskiej w roku szkolnym 2018/2019

rodzaj negatywnych zachowań i zjawisk patologicznych	występowanie		
	liczba placówek, w których stwierdzono	liczba ujawnionych przypadków	liczba placówek, w których nie stwierdzono
palenie papierosów	2	86	4
sięganie po alkohol	2	4	4
sięganie po narkotyki	–	–	6
niszczenie mienia szkolnego	3	7	3
kradzieże na terenie szkoły	1	1	5
dyskryminacja w grupie rówieśniczej	2	7	4

udział w grupach negatywnych	–	–	6
agresja i przemoc w grupie rówieśniczej	4	38	2
autoagresja	3	4	3
ucieczki z domu	1	1	5
przestępczość ujawniona	–	–	6
przypadki wymagające nadzoru kuratora sądowego	6	15	–

Dane z badań ankietowanych przeprowadzonych w placówkach oświatowych gminy.

Tabela 46. Dysfunkcje i patologie stwierdzone w rodzinach uczniów w roku szkolnym 2018/2019

rodzaj zjawiska	występowanie	
	liczba ujawnionych przypadków	nie stwierdzono (liczba placówek)
bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	36	2
zaniedbanie	19	2
przemoc w rodzinie	9	3
uzależnienia (alkoholizm, narkomania)	7	3

Dane z badań ankietowanych przeprowadzonych w placówkach oświatowych gminy.

Najczęściej stwierdzanym w środowisku uczniowskim zachowaniem negatywnym było palenie papierosów, odnotowane tylko w dwóch placówkach. W czterech spośród ankietowanych szkół stwierdzono przypadki agresji i przemocy, we wszystkich placówkach odnotowano przypadki wymagające nadzoru kuratora.

Przedstawiciel jednej z badanych placówek zauważył wzrost negatywnych zachowań i zjawisk patologicznych w środowisku uczniowskim w ciągu ostatnich trzech lat. Pozostali uczestnicy badania nie zaobserwowali takiej tendencji.

Wśród dysfunkcji i patologii ujawnionych w środowisku rodzinnym uczniów stwierdzono przypadki bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zaniedbań dziecka, przemocy w rodzinie oraz uzależnień.

W odczuciu ankietowanego z jednej placówki w ostatnich trzech latach liczba przypadków dysfunkcji i zjawisk patologicznych w rodzinach uczniów wzrosła. Czterech uczestników badania było przeciwnego zdania, natomiast przedstawiciel jednej szkoły nie potrafił wypowiedzieć się w tej kwestii.

Współpraca szkół z rodzicami uczniów przybiera różne formy i została oceniona pozytywnie przez wszystkich uczestników badania.

Współpraca placówek oświatowych z instytucjami i organizacjami jest zdaniem przedstawicieli szkół zadowolająca. Do podmiotów, z którymi szkoły

najczęściej współpracują, uczestnicy badania zaliczyli: Ośrodek Pomocy Społecznej, Zespół Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Policję, kuratorów sądowych, Sanepid, Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Straż Pożarną, Powiatowy Urząd Pracy, Towarzystwo Przyjaciół Dzieci. W placówkach oświatowych odbywają się spotkania i pogadanki z przedstawicielami Policji, Straży Pożarnej, specjalistami z ZPPP i OPS-u. W ramach takiej współpracy realizowane są różnorodne przedsięwzięcia profilaktyczne, uświadamiające i informacyjne. Nauczyciele uczestniczą w pracach Zespołu Interdyscyplinarnego.

Pomoc, jaką szkoły oferują dzieciom z rodzin ubogich, polega przede wszystkim na zapewnieniu bezpłatnego dożywiania w formie śniadań i obiadów. Ponadto dzieci z rodzin ubogich mogą liczyć na dofinansowanie do wycieczek, wyjazdów i imprez szkolnych oraz wsparcie materialne i rzeczowe w postaci paczek.

Pomoc, jaką szkoły oferują dzieciom z rodzin niewydolnych wychowawczo, dotkniętych problemami uzależnień, przemocy w rodzinie, przebiega we współpracy z instytucjami pomocowymi. Umożliwiany jest kontakt ze specjalistami – pedagogami, psychologami, terapeutami, zapewniana jest informacja o dostępnych formach pomocy i odpowiednich instytucjach pomocowych. Rodziny borykające się z problemami mogą także skorzystać ze specjalistycznych badań, opieki w świetlicy środowiskowej oraz wsparcia asystenta rodziny. W placówkach organizowane są zajęcia i pogadanki o tematyce profilaktycznej oraz spotkania i rozmowy z rodzicami. Dzieci mogą również korzystać z porad i wsparcia pedagogów i psychologów szkolnych.

Poprawa funkcjonowania placówek oraz efektywności procesu kształcenia i wychowania wymaga, zdaniem uczestników badania, organizowania warsztatów z zakresu treningu umiejętności wychowawczych dla rodziców oraz treningu kontroli złości dla uczniów, zintensyfikowania działań w zakresie profilaktyki agresji i przemocy wśród uczniów, a także dalszej pedagogizacji rodziców. Za niezbędne uznano zwiększenie środków na prawidłowe diagnozowanie i analizowanie potrzeb uczniów. Ankietowani podkreślili też konieczność kontynuowania dotychczasowych działań oraz ich monitorowania.

20. SYTUACJA OSÓB STARSZYCH I NIEPEŁNOSPRAWNYCH

SYTUACJA OSÓB STARSZYCH

Z analizy danych dotyczących sytuacji demograficznej gminy Strzegom wynika, że w latach 2017-2019 liczba osób w wieku poprodukcyjnym ulegała wahaniom, podobnie jak udział liczby osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności gminy. Dane w tym zakresie zawiera poniższa tabela.

Tabela 47. Osoby w wieku poprodukcyjnym w strukturze ludności gminy w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
liczba mieszkańców gminy ogółem	26 102	25 887	24 986
liczba osób w wieku poprodukcyjnym	5 661	5 809	5 471
udział osób w wieku poprodukcyjnym w ludności gminy	21,69%	22,44%	21,90%

Dane Urzędu Miejskiego w Strzegomiu.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Strzegomiu w 2019 r. udzielił pomocy 151 osobom w wieku powyżej 60 lat, co przełożyło się na 21% ogółu odbiorców pomocy społecznej w gminie.

W ramach swojej działalności OPS świadczy m.in. usługi opiekuńcze. Jest to szczególna forma pomocy kierowana przede wszystkim do osób starszych, chorych i samotnych. Usługi te polegają m.in. na pomocy w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych i pielęgnacji. Dane w tym zakresie zawiera poniższa tabela.

Tabela 48. Rodziny w gminie korzystające z pomocy społecznej w formie usług opiekuńczych w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
liczba rodzin	107	109	114
liczba osób łącznie w rodzinach	130	127	128

Dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Strzegomiu.

W analizowanym okresie specjalistyczne usługi opiekuńcze nie były świadczone przez Ośrodek.

Uzupełnieniem powyższych informacji są wypowiedzi pozyskane z badania ankietowego przeprowadzonego w środowisku lokalnym. Odpowiadając na pytanie, jakie problemy najczęściej dotyczą osób starszych w gminie, respondenci wskazywali głównie na samotność, niskie dochody przyczyniające się do ubóstwa, problemy zdrowotne oraz niewystarczający dostęp do specjalistycznych usług i opieki medycznej, a także niską jakość usług opiekuńczych oraz brak bezpłatnej opieki dla osób starszych i samotnych. Zwrócono także uwagę na niewystarczającą

oferbę spędzania czasu wolnego skierowaną do seniorów oraz marginalizację i wykluczenie społeczne.

Większość respondentów ankiety stanowiły osoby przed 55. rokiem życia, a grupa wiekowa powyżej 65 lat, czyli najbardziej zainteresowana tą kwestią część mieszkańców gminy, nie brała udziału w ankiecie. Z pewnością więc dla lepszego rozpoznania potrzeb seniorów w gminie należałoby przeprowadzić odpowiednie badania adresowane tylko i wyłącznie do tej grupy wiekowej, a uzyskane opinie w szerszym zakresie można byłoby wykorzystać w planowaniu oferty pomocowej dla seniorów na najbliższe lata.

SYTUACJA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

Bieżące informacje dotyczące osób niepełnosprawnych są trudne do dokładnego określenia, gdyż jedynym pełnym badaniem, którego wyniki pozwalają ustalić liczbę osób niepełnosprawnych oraz umożliwiają ich charakterystykę, są narodowe spisy powszechne. Dane z ostatniego spisu dotyczące osób niepełnosprawnych nie są dostępne na poziomie gmin. Informacje, które w pewnym stopniu umożliwiają obserwację zachodzących w kolejnych latach zmian liczebności osób niepełnosprawnych w gminie Strzegom, zawierają dane dotyczące liczby rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności.

Z danych Ośrodka Pomocy Społecznej w Strzegomiu wynika, że w latach 2017-2019 niepełnosprawność była trzecim, pod względem liczby rodzin, powodem przyznawania pomocy społecznej w gminie. Poniższa tabela przedstawia dane na temat liczby rodzin oraz liczby osób w rodzinach, które korzystały z pomocy społecznej świadczonej przez OPS w latach 2017-2019.

Tabela 49. Rodziny w gminie korzystające z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności w latach 2017 -2019

zakres danych	2017	2018	2019
liczba rodzin	186	178	181
liczba osób łącznie w rodzinach	301	165	309

Dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Strzegomiu.

Należy dodać, że w 2019 r. OPS przyznał 859 świadczeń w postaci dodatków do zasiłku rodzinnego z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego dla rodzin z terenu gminy. Ważnymi świadczeniami dla rodzin dotkniętych

problemem niepełnosprawności były także zasiłki pielęgnacyjne i świadczenia pielęgnacyjne.

Warto również w tym miejscu przytoczyć informacje Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Świdnicy dotyczące orzeczeń o niepełnosprawności lub o stopniu niepełnosprawności (z uwzględnieniem orzeczonego stopnia niepełnosprawności). Ze względu na brak możliwości wygenerowania danych dotyczących wyłącznie mieszkańców gminy Strzegom w poniższej tabeli zawarto informacje odnoszące się do mieszkańców całego powiatu świdnickiego.

Tabela 50. Orzeczenia o niepełnosprawności lub o stopniu niepełnosprawności wydane mieszkańcom powiatu w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
liczba orzeczeń o niepełnosprawności wydanych mieszkańcom powiatu	391	469	435
liczba orzeczeń o stopniu niepełnosprawności wydanych mieszkańcom powiatu	2 089	2 190	2 498
w tym o znacznym stopniu niepełnosprawności	510	606	758
w tym o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności	829	887	1 010
w tym o lekkim stopniu niepełnosprawności	750	697	730

Dane Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Świdnicy.

Osoby niepełnosprawne z terenu gminy Strzegom mogą korzystać ze wsparcia finansowego udzielanego przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Świdnicy, które dysponuje środkami na rehabilitację społeczną i zawodową. W tabeli zamieszczonej poniżej zawarto dane dotyczące tego rodzaju pomocy.

Tabela 51. Dofinansowanie rehabilitacji przyznane mieszkańcom gminy Strzegom w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
liczba osób niepełnosprawnych z gminy, którym dofinansowano uczestnictwo w turnusach rehabilitacyjnych	10	11	0
liczba osób niepełnosprawnych z gminy, którym dofinansowano sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze	60	46	42
liczba osób niepełnosprawnych z gminy, którym dofinansowano likwidację barier architektonicznych, technicznych, w komunikowaniu się	9	6	5

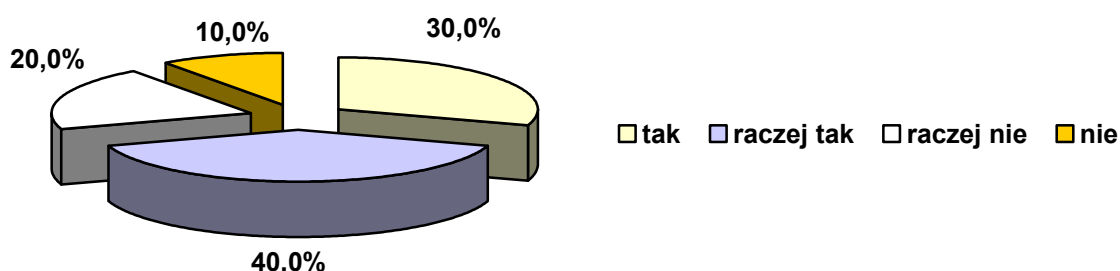
Dane Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Świdnicy.

Uzupełnieniem powyższych informacji są wypowiedzi pozyskane z badania ankietowego przeprowadzonego w środowisku lokalnym. W ankiecie zapytano mieszkańców o problemy, jakie najczęściej dotyczą osób niepełnosprawnych w gminie. W odpowiedzi wymieniano najczęściej niedostosowanie infrastruktury gminnej i budynków użyteczności publicznej, bariery architektoniczne, utrudniony dostęp do specjalistycznej opieki medycznej oraz odpowiednich środków komunikacji publicznej przystosowanych do transportu osób niepełnosprawnych, a także niewystarczającą ofertę spędzania czasu wolnego oraz brak ośrodka dziennego pobytu i środowiskowego domu samopomocy. Wskazywano także na izolację i wykluczenie społeczne, niewielką liczbę ofert pracy, brak mieszkań chronionych i treningowych, a także samotność i niskie dochody.

Większość respondentów biorących udział w badaniu ankietowym zauważa obecność osób niepełnosprawnych w środowisku. Mieszkańcy dostrzegają też niedostatki systemu ochrony zdrowia oraz braki w infrastrukturze, upatrując w tych sferach źródła problemów, z którymi borykają się osoby dotknięte niepełnosprawnością.

Pragnąc poznać opinie mieszkańców na temat sytuacji osób starszych i niepełnosprawnych, w badaniu ankietowym przeprowadzonym na potrzeby niniejszego opracowania sformułowano pytanie odnoszące się do uwzględniania bądź nie potrzeb osób starszych i niepełnosprawnych w działaniach realizowanych na terenie gminy. Rozkład uzyskanych odpowiedzi ilustruje poniższy wykres.

Wykres 18. Czy Pani/Pana zdaniem w działaniach realizowanych na terenie gminy uwzględnia się potrzeby osób starszych i niepełnosprawnych?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

30% uczestniczących w badaniu mieszkańców uważa, że w działaniach realizowanych w gminie nie uwzględnia się lub raczej nie uwzględnia się potrzeb osób starszych i niepełnosprawnych. Jednocześnie 70% respondentów stwierdziło, że potrzeby te są raczej uwzględniane lub uwzględniane.

21. ANALIZA SWOT

Analiza SWOT opiera się na wspólnym usystematyzowaniu posiadanych informacji z danego obszaru poprzez przyporządkowanie ich do jednej z czterech grup (mocne strony, słabe strony, szanse i zagrożenia). Przedstawiona poniżej analiza została przeprowadzona w ujęciu: mocne strony i słabe strony to czynniki zależne od nas (te, na które mamy wpływ planistyczny i zarządczy), a szanse i zagrożenia, to czynniki obiektywne, na które nie mamy bezpośredniego wpływu sprawczego.

Niniejsza analiza obejmuje następujące obszary: bezrobocie, ubóstwo, bezdomność; rodzina, dziecko i młodzież, przemoc w rodzinie; zdrowie, uzależnienia, bezpieczeństwo publiczne; starość; niepełnosprawność; kapitał społeczny i ludzki.

BEZROBOCIE, UBÓSTWO, BEZDOMNOŚĆ	
mocne strony	słabe strony
• inicjowanie działań sprzyjających rozwojowi przedsiębiorczości wśród mieszkańców • prowadzenie działań na rzecz ograniczenia bezrobocia • podejmowanie inicjatyw na rzecz przeciwdziałania bezrobociu wśród kobiet • prowadzenie działań służących aktywizacji zawodowej bezrobotnych • upowszechnianie informacji o wolnych miejscach pracy; o usługach poradnictwa zawodowego i szkoleniach zawodowych, dostęp do doradztwa zawodowego • pozyskiwanie środków finansowych z funduszy zewnętrznych na przeciwdziałanie bezrobociu (m.in. z funduszy UE) • organizowanie różnego rodzaju przedsięwzięć, np. akcji charytatywnych na rzecz ubogich i zagrożonych ubóstwem • diagnozowanie problemu bezdomności w gminie	• ograniczone działania mające na celu pozyskiwanie inwestorów mogących tworzyć nowe miejsca pracy w gminie • brak działań zmierzających do tworzenia w gminie podmiotów ekonomii społecznej mogących zapewnić nowe miejsca pracy • nierealizowanie programów i projektów na rzecz osób zagrożonych i dotkniętych ubóstwem
szanse	zagrożenia
• rosnące zainteresowanie potencjalnych inwestorów tworzeniem nowych miejsc pracy w gminie • zwiększające się zainteresowanie mieszkańców prowadzeniem własnej działalności gospodarczej • zmniejszająca się liczba osób długotrwale bezrobotnych	• wzrastający poziom bezrobocia wśród kobiet • brak zainteresowania osób bezrobotnych tworzeniem podmiotów ekonomii społecznej • brak zainteresowania osób bezrobotnych usługami poradnictwa zawodowego i udziałem w szkoleniach zawodowych

• efektywna oferta działań aktywizujących dla bezrobotnych • rosnąca liczba ofert pracy dla bezrobotnych • pozyskiwanie środków finansowych z funduszy zewnętrznych ograniczających bezrobocie w gminie	• brak zainteresowanie problemami osób ubogich i działaniami prowadzonymi na ich rzecz wśród lokalnej społeczności • zwiększająca się liczba osób zagrożonych bezdomnością i bezdomnych

Analiza uwarunkowań dla obszaru **bezrobocie, ubóstwo, bezdomność** wskazuje na przewagę mocnych stron, którymi są głównie: inicjowanie działań sprzyjających rozwojowi przedsiębiorczości wśród mieszkańców, podejmowanie działań służących aktywizacji zawodowej bezrobotnych, prowadzenie działań na rzecz ograniczenia bezrobocia, podejmowanie inicjatyw na rzecz przeciwdziałania bezrobociu wśród kobiet, upowszechnianie ofert pracy, informacji o wolnych miejscach pracy, o usługach poradnictwa zawodowego i szkoleniach zawodowych, pozyskiwanie środków finansowych z funduszy zewnętrznych na przeciwdziałanie bezrobociu (m.in. z funduszy UE), a także organizowanie akcji charytatywnych oraz realizowanie programów i projektów na rzecz osób zagrożonych i dotkniętych ubóstwem, diagnozowanie problemu bezdomności w gminie.

Szczegółnej uwagi i intensyfikacji działań ze strony władz samorządowych, odpowiednich instytucji i organizacji wymagają jednak dostrzegane i słabe strony i zagrożenia, do których należy zaliczyć: ograniczone działania mające na celu pozyskiwanie inwestorów mogących tworzyć nowe miejsca pracy w gminie, brak działań zmierzających do tworzenia w gminie podmiotów ekonomii społecznej mogących zapewnić nowe miejsca pracy, nierealizowanie programów i projektów na rzecz osób zagrożonych i dotkniętych ubóstwem, wzrastający poziom bezrobocia wśród kobiet, brak zainteresowania osób bezrobotnych tworzeniem podmiotów ekonomii społecznej oraz zwiększająca się liczba osób zagrożonych bezdomnością i bezdomnych.

RODZINA, DZIECKO I MŁODZIEŻ, PRZEMOC W RODZINIE	
mocne strony	słabe strony
• analizowanie problemów rodzin, dzieci i młodzieży w gminie • zapewnianie rodzinom dysfunkcyjnym wsparcia asystentów rodziny • zapewnianie dostępu do poradnictwa specjalistycznego dla rodzin wymagających tej formy wsparcia	• niedostateczne działania uwrażliwiające społeczność lokalną na problemy przemocy w rodzinie

• analizowanie potrzeb osób samotnie wychowujących dzieci • funkcjonowanie placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży • monitorowanie zapotrzebowania na opiekę nad dziećmi do lat 3 i zapotrzebowania na opiekę przedszkolną • dysponowanie przez szkolnictwo w gminie kadrą i bazą dydaktyczną zapewniającą właściwy rozwój uczniów • odpowiednio przygotowana kadra do pracy z osobami dotkniętymi przemocą w rodzinie • zapewnianie pomocy i wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie na terenie gminy	
szanse	zagrożenia
• możliwość tworzenia placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży • zaspokajająca potrzeby w zakresie edukacji sytuacja finansowa gminy • wystarczająca liczebność i fachowość kadry pracującej z osobami dotkniętymi przemocą w rodzinie	• nasilająca się skala problemów mających wpływ na prawidłowe funkcjonowanie rodzin • wzrastająca liczba rodzin dysfunkcyjnych • stale rosnąca liczba rodzin wymagających specjalistycznego wsparcia • wzrastająca liczba osób samotnie wychowujących dzieci • niewystarczająca oferta opieki żłobkowej i przedszkolnej • nasilająca się w gminie skala zjawiska przemocy w rodzinie • niezmnijające się społeczne przyzwolenie na zjawisko przemocy w rodzinie

Analiza uwarunkowań dla obszaru **rodzina, dziecko i młodzież, przemoc w rodzinie** wskazuje na zdecydowaną przewagę mocnych stron, którymi są głównie: zapewnianie rodzinom dysfunkcyjnym wsparcia asystentów rodziny, zapewnienie dostępu do poradnictwa specjalistycznego dla rodzin wymagających tej formy wsparcia, dysponowanie przez szkolnictwo w gminie kadrą i bazą dydaktyczną zapewniającą właściwy rozwój uczniów, funkcjonowanie placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży oraz zapewnianie pomocy i wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie.

Dostrzegane mocne strony w powiązaniu z akcentowanymi szansami nie mogą jednak przesłonić ciężaru gatunkowego zagrożeń, z jakimi należy się zmierzyć. Nasilająca się skala problemów mających wpływ na prawidłowe funkcjonowanie rodzin, wzrastająca liczba rodzin dysfunkcyjnych, stale rosnąca liczba rodzin wymagających specjalistycznego wsparcia, niewystarczająca oferta opieki żłobkowej

i przedszkolnej oraz nasilająca się w gminie skala zjawiska przemocy w rodzinie, to kwestie, które należy uwzględnić w programowaniu działań w tym obszarze.

ZDROWIE, UZALEŻNIENIA, BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE	
mocne strony	słabe strony
• zapewnienie mieszkańcom dostępu do świadczeń z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej • inicjowanie przedsięwzięć propagujących zdrowy styl życia • wystarczające działania samorządu gminy na rzecz poprawy stanu środowiska naturalnego • zapewnianie rodzinom dotkniętym problemami uzależnień dostępu do pomocy psychospołecznej i prawnej • odpowiednio przygotowana kadra do pracy z osobami uzależnionymi • prowadzenie przez placówki oświatowe działań profilaktycznych i edukacyjnych w obszarze uzależnień wśród uczniów • realizowanie w placówkach oświatowych programów profilaktyczno-edukacyjnych poświęconych przestępczości i jej negatywnym skutkom społecznym • prowadzenie przez samorząd gminy działań na rzecz poprawy stanu bezpieczeństwa w gminie oraz realizowanie inwestycji podnoszących poziom bezpieczeństwa na drodze	• utrudniony dostęp do lekarzy specjalistów – brak w gminie lekarzy specjalistów
szanse	zagrożenia
• wzrost zainteresowania zdrowym trybem życia wśród mieszkańców • wzrost poziomu bezpieczeństwa mieszkańców gminy oraz poziomu bezpieczeństwa na drodze	• istnienie barier finansowych i lokalowych utrudniających prawidłowe zabezpieczenie dostępu do świadczeń podstawowej opieki zdrowotnej • brak poprawy stanu środowiska naturalnego • zwiększająca się liczba osób uzależnionych i współuzależnionych wymagających wsparcia • stale rosnące zapotrzebowanie na zwiększenie liczby osób pracujących z osobami uzależnionymi • zwiększająca się liczba nieletnich sięgających po alkohol lub narkotyki • wzrastające zagrożenie przestępczością wśród nieletnich w gminie

Analiza uwarunkowań dla obszaru **zdrowie, uzależnienia, bezpieczeństwo publiczne** uwypukliła liczne zagrożenia, jak np. wzrastająca liczba nieletnich sięgających po alkohol lub narkotyki, zwiększająca się liczba osób uzależnionych

i współzależnionych wymagających wsparcia, stale rosnące zapotrzebowanie na zwiększenie liczby osób pracujących z osobami uzależnionymi czy wzrastające zagrożenie przestępczością wśród nieletnich w gminie.

Mimo dostrzeganych szans oraz przewagi mocnych stron (zapewnianie rodzinom dotkniętym problemami uzależnień dostępu do pomocy psychospołecznej i prawnej, odpowiednio przygotowana kadra do pracy z osobami uzależnionymi, prowadzenie przez placówki oświatowe działań profilaktycznych i edukacyjnych w obszarze uzależnień wśród uczniów, realizowanie w placówkach oświatowych programów profilaktyczno-edukacyjnych poświęconych przestępczości i jej negatywnym skutkom społecznym, a także prowadzenie przez samorząd gminy działań na rzecz poprawy stanu bezpieczeństwa w gminie oraz realizowanie inwestycji podnoszących poziom bezpieczeństwa na drodze) wskazane zagrożenia mogą w istotny sposób rzutować na osiągnięcie zakładanych zmian w procesie wdrażania założeń budowanego programu.

STAROŚĆ	
mocne strony	słabe strony
• analizowanie sytuacji demograficznej gminy z uwzględnieniem struktury wiekowej mieszkańców • informowanie osób starszych o dostępnych formach pomocy • wystarczająca kadra pracowników świadczących osobom starszym usługi opiekuńcze • analizowanie potrzeb rodzin sprawujących opiekę nad osobami starszymi • funkcjonowanie na terenie gminy form wsparcia osób starszych, takich jak kluby seniora czy domy dziennego pobytu • zapewnianie osobom starszym warunków do kontynuowania aktywności społecznej, edukacyjnej i zawodowej	• zanikający model rodziny wielopokoleniowej • utrata więzi między pokoleniami • brak Domu Pomocy Społecznej dla osób somatycznie chorych na terenie gminy
szanse	zagrożenia
• dostęp do takich form wsparcia, jak klub seniora przez osoby starsze z gminy • zaspokajanie potrzeb w zakresie kontynuowania aktywności społecznej, edukacyjnej i zawodowej osób starszych	• stale rosnący udział osób w wieku poprodukcyjnym w społeczności mieszkańców • wzrastająca liczba osób starszych korzystających ze wsparcia z pomocy społecznej • zwiększająca się liczba osób starszych wymagających wsparcia w formie usług opiekuńczych • występowanie zjawiska pozostawiania osób starszych bez należytej opieki przez

najbliższych członków rodzin

Analiza uwarunkowań dla obszaru **starość** uwypukla mocne strony, takie jak: informowanie osób starszych o dostępnych formach pomocy, wystarczająca kadra pracowników świadczących osobom starszym usługi opiekuńcze, analizowanie potrzeb rodzin sprawujących opiekę nad seniorami, funkcjonowanie na terenie gminy form wsparcia osób starszych, zapewnianie osobom starszym warunków do kontynuowania aktywności społecznej, edukacyjnej i zawodowej, a także zapewnianie osobom starszym warunków do kontynuowania aktywności społecznej, edukacyjnej i zawodowej.

Uwagę zwracają jednak liczne zagrożenia: stale rosnący udział osób w wieku poprodukcyjnym w społeczności mieszkańców, wzrastająca liczba osób starszych korzystających ze wsparcia z pomocy społecznej, zwiększająca się liczba osób starszych wymagających wsparcia w formie usług opiekuńczych, występowanie zjawiska pozostawiania seniorów bez należytej opieki przez najbliższych członków rodzin. W obliczu postępującego starzenia się społeczeństwa te kwestie powinny znaleźć się w obszarze zainteresowania wszystkich instytucji i organizacji zajmujących się polityką społeczną.

NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ	
mocne strony	słabe strony
• informowanie osób niepełnosprawnych z gminy o przysługujących im prawach oraz dostępnych formach pomocy • likwidowanie barier utrudniających codzienne życie osobom niepełnosprawnym • upowszechnianie wśród osób niepełnosprawnych ofert pracy oraz informacji o wolnych miejscach pracy • informowanie przedsiębiorców o możliwości refundacji ze środków PEFRON-u kosztów zatrudniania osób niepełnosprawnych • prowadzenie działań na rzecz wyrównywania szans edukacyjnych dzieci i młodzieży dotkniętych niepełnosprawnością	• brak monitorowania orzeczeń o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności wydawanych mieszkańcom gminy • trudności w organizowaniu i świadczeniu specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi na terenie gminy
szanse	zagrożenia
• niewzrastająca liczba osób niepełnosprawnych w gminie • niezwiększająca się liczba osób niepełnosprawnych korzystających ze	• wzrastająca liczby osób z zaburzeniami psychicznymi wymagających specjalistycznych usług opiekuńczych • wzrastająca liczba dzieci dotkniętych

wsparcia pomocy społecznej • społeczna akceptacja likwidacji barier utrudniających codzienne życie osobom niepełnosprawnym • lokalny rynek pracy dysponujący ofertami pracy dla osób niepełnosprawnych • oferty zatrudnienia osób niepełnosprawnych przez lokalnych przedsiębiorców	niepełnosprawnościami, wymagających działań w zakresie wyrównywania szans edukacyjnych

Analiza uwarunkowań dla obszaru **niepełnosprawność** uwypukla mocne strony, takie jak: informowanie osób niepełnosprawnych z gminy o przysługujących im prawach oraz dostępnych formach pomocy, likwidowanie barier utrudniających codzienne życie osobom niepełnosprawnym, upowszechnianie wśród osób niepełnosprawnych ofert pracy oraz informacji o wolnych miejscach pracy, informowanie przedsiębiorców o możliwości refundacji ze środków PEFRON-u kosztów zatrudniania osób niepełnosprawnych, a także prowadzenie działań na rzecz wyrównywania szans edukacyjnych dzieci i młodzieży dotkniętych niepełnosprawnością. Nie należy jednak tracić z oczu słabych stron i zagrożeń, jakie występują w tym obszarze, a zaliczają się do nich: trudności w organizowaniu i świadczeniu specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi na terenie gminy, brak monitorowania orzeczeń o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności wydawanych mieszkańcom gminy, wzrastająca liczba osób z zaburzeniami psychicznymi wymagających specjalistycznych usług opiekuńczych, a także wzrastająca liczba dzieci dotkniętych niepełnosprawnościami, wymagających działań w zakresie wyrównywania szans edukacyjnych. Rozwiązywanie tych problemów wymaga współpracy zarówno organów samorządowych, instytucji pomocowych, jak i organizacji pozarządowych oraz tych podmiotów, które w sferze swojego zainteresowania mają pomoc osobom niepełnosprawnym.

KAPITAŁ SPOŁECZNY I LUDZKI	
mocne strony	słabe strony
• odczuwalny wzrost poziomu i jakości życia mieszkańców • popularyzowanie wśród mieszkańców informacji o lokalnych organizacjach pozarządowych • podejmowanie działań zmierzających do podniesienia atrakcyjności oferty kulturalnej, sportowej i rekreacyjnej	• niedostateczne działania mające na celu zachęcanie mieszkańców do podejmowania inicjatyw lokalnych

adresowanej do mieszkańców • inicjowanie działań mających na celu integrację społeczności lokalnej • prowadzenie działań mających na celu pozyskiwanie dodatkowych środków na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej • możliwość podnoszenia kwalifikacji zawodowych przez pracowników pomocy społecznej (w ograniczonym zakresie) • podejmowanie działań mających na celu propagowanie i inicjowanie wolontariatu	
szanse	zagrożenia
• odpowiedni potencjał gminy zapewniający jej rozwój i umożliwiającą wzrost jakości życia • wzrost liczby inicjatyw lokalnych • stale rosnące zainteresowanie mieszkańców działalnością w ramach organizacji pozarządowych • zwiększająca się liczba osób korzystających z oferty kulturalnej, sportowej i rekreacyjnej • wykorzystywanie przez gminę środków zewnętrznych na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej • wystarczające środki umożliwiające dostosowanie liczebności i poziomu kwalifikacji kadr pomocowych do aktualnych potrzeb • stale rosnące zainteresowanie mieszkańców działalnością wolontarystyczną	• zwiększająca się liczba osób marginalizowanych lub zagrożonych wykluczeniem i marginalizacją • wzrastające zapotrzebowanie na wsparcie z systemu pomocy społecznej

Analiza uwarunkowań dla obszaru **kapitał społeczny i ludzki** pokazuje zdecydowaną przewagę mocnych stron, którymi są głównie: odczuwalny wzrost poziomu i jakości życia mieszkańców gminy, podejmowanie działań zmierzających do podniesienia atrakcyjności oferty kulturalnej, sportowej i rekreacyjnej adresowanej do mieszkańców, jak również możliwość podnoszenia kwalifikacji zawodowych przez pracowników pomocy społecznej (w ograniczonym zakresie). Należy także podkreślić prowadzenie działań mających na celu pozyskiwanie dodatkowych środków na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej.

Jednakże liczne mocne strony w powiązaniu z akcentowanymi szansami nie powinny przesłonić wagi dostrzeganych i zasygnalizowanych zagrożeń, z jakimi należy się zmierzyć. Zwiększająca się liczba osób marginalizowanych lub zagrożonych wykluczeniem i marginalizacją czy wzrastające zapotrzebowanie na

wsparcie z systemu pomocy społecznej, to istotne kwestie rzutujące na kształt programu działań w tym obszarze.

III. PROGRAMOWANIE

Ocena wdrożenia założeń poprzednio realizowanej strategii, wnioski płynące z tej oceny oraz uzyskane wyniki diagnozy problemów społecznych na terenie gminy, na którą złożyła się analiza danych z tzw. źródeł zastanych, analiza wyników badań ankietowych oraz analiza SWOT, pozwoliły na opracowanie założeń polityki społecznej Gminy Strzegom na lata 2021-2026. Zostały one przedstawione w formie misji, celów i kierunków działań.

1. WIZJA I MISJA

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Strzegom na lata 2021-2026 pozwala na podjęcie systemowych rozwiązań problemów społecznych występujących w gminie, które destabilizują życie mieszkańców. Dla osiągnięcia zakładanych celów została na potrzeby strategii sformułowana wizja, która brzmi:

„Gmina Strzegom miejscem przyjaznym dla mieszkańców, zapewniającym wysoki poziom i jakość życia, z szeroką dostępnością do usług społecznych oraz warunkami sprzyjającymi rozwojowi lokalnego kapitału społecznego”.

Realizacji przyjętej wizji będzie towarzyszyła wyznaczona następująca misja:

„Tworzenie warunków dla wszechstronnego rozwoju oraz godnego życia mieszkańców gminy poprzez podejmowanie zintegrowanych działań zmierzających do rozwiązywania problemów społecznych”.

Realizacja wyznaczonych na kolejnych stronach celów strategicznych, operacyjnych oraz kierunków działań pozwoli na wypełnienie przyjętej misji oraz przyczyni się do rozwiązywania problemów społecznych występujących na terenie gminy, a także zapobiegania problemom i trudnościom, z jakimi borykają się jej mieszkańcy.

Wytyczone cele zrealizowane zostaną przy wykorzystaniu istniejących instytucji, organizacji i innych podmiotów działających w sferze społecznej. Zintegrowanie lokalnego środowiska zagwarantuje pomoc i wsparcie osobom znajdującym się w trudnej sytuacji socjalno-bytowej oraz umożliwi ludziom życie w poczuciu poszanowania godności każdej osoby, eliminowanie dysfunkcji oraz równy dostęp do zasobów podstawowych usług.

zawodowe osób bezrobotnych i poszukujących pracy.	poradnictwa zawodowego, szkoleniach, przygotowaniu zawodowym i stażach. 2. Praca socjalna z osobami bezrobotnymi z wykorzystaniem kontraktów socjalnych. 3. Organizowanie prac interwencyjnych i społecznie użytecznych na terenie gminy. 4. Zapewnienie możliwości osobom bezrobotnym i poszukującym zatrudnienia korzystania z poradnictwa specjalistycznego. 5. Rozwój współpracy z lokalnymi pracodawcami. 6. Wspieranie przedsiębiorczości mieszkańców. 7. Wspieranie i promocja działań zmierzających do tworzenia w gminie podmiotów ekonomii społecznej. 8. Realizacja projektów służących aktywizacji osób bezrobotnych z wykorzystaniem funduszy zewnętrznych. 9. Promowanie w obszarze rynku pracy zasady równości płci.	w zależności od potrzeb
3. Pomoc osobom zagrożonym bezdomnością i bezdomnym.	1. Monitorowanie zagrożeń prowadzących do występowania zjawiska bezdomności na terenie gminy. 2. Podejmowanie interwencji na rzecz osób zagrożonych utratą lokalu mieszkalnego. 3. Udzielanie pomocy finansowej, rzeczowej oraz wsparcia w załatwianiu spraw urzędowych osobom zagrożonym i dotkniętym	działania ciągłe

	bezdomyością. 4. Zapewnienie osobom bezdomnym schronienia oraz dostępu do poradnictwa specjalistycznego i wsparcia medycznego.	

WSKAŹNIKI REALIZACJI CELU STRATEGICZNEGO 1.

wskaźnik	jednostka miary	stan początkowy (2019 r.)	stan docelowy (2026 r.)	źródło danych	częstotliwość pomiaru
wielkość środków wydatkowanych na pomoc mieszkańcom gminy	zł	33 463 571	40 622 899	UM/OPS	raz w roku
liczba beneficjentów systemu pomocy społecznej	osoba	663	600	OPS	raz w roku
liczba osób w rodzinach korzystających ze wsparcia z systemu pomocy społecznej z powodu:					
ubóstwa	osoba	235	200	OPS	raz w roku
bezrobocia	osoba	636	580	OPS	raz w roku
bezdomyości	osoba	34	25	OPS	raz w roku
udział liczby osób w rodzinach korzystających ze wsparcia z systemu	%	5,21	4,2	OPS	raz w roku

pomocy społecznej w ogólnej liczbie ludności gminy					
liczba osób w rodzinach objętych pracą socjalną	osoba	1 206	1150	OPS	raz w roku
liczba realizowanych kontraktów socjalnych	kontrakt	4	6	OPS	raz w roku
liczba osób bezrobotnych	osoba	679	570	PUP	raz w roku
liczba bezrobotnych kobiet w gminie	osoba	367	300	PUP	raz w roku
udział ogólnej liczby osób bezrobotnych w gminie w liczbie osób w wieku produkcyjnym	%	4,41	3,2	PUP	raz w roku

CEL STRATEGICZNY 1. – PODMIOTY ODPOWIEDZIALNE, PARTNERZY, ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

podmioty odpowiedzialne	partnerzy	źródła finansowania
Burmistrz, Rada Miejska, Urząd Miejski, Ośrodek Pomocy Społecznej, placówki oświatowe	Powiatowy Urząd Pracy, lokalni przedsiębiorcy, noclegownie i schroniska, organizacje pozarządowe, Kościół, społeczność lokalna.	budżet samorządowy i centralny, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, środki organizacji pozarządowych, sponsorzy indywidualni.

CEL STRATEGICZNY 2. PRACA NA RZECZ RODZINY

– PRZECIWDZIAŁANIE UZALEŻNIENIOM I PRZEMOCY W RODZINIE, REINTEGRACJA SPOŁECZNA

cel operacyjny	kierunki działań	czas realizacji
1. Wzmacnianie potencjału rodzin.	1. Udzielanie pomocy rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej z systemu pomocy społecznej oraz świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych. 2. Edukowanie rodzin niezaradnych wychowawczo w celu nabycia i podniesienia świadomości w kwestiach opiekuńczo-wychowawczych oraz rozwiązywania konfliktów rodzinnych. 3. Prowadzenie pracy socjalnej z rodzinami, w szczególności dotkniętymi bezradnością opiekuńczo-wychowawczą. 4. Zapewnienie wsparcia asystentów rodziny dla rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. 5. Rozwijanie współpracy z pedagogami szkolnymi. 6. Podejmowanie działań wspierających procesy wychowawcze w rodzinach niepełnych. 7. Poszerzenie dostępu do poradnictwa rodzinnego dla rodzin naturalnych oraz zastępczych. 8. Integracja rodzin, zwłaszcza zagrożonych wykluczeniem społecznym. 9. Promowanie i prowadzenie pracy metodą interdyscyplinarną,	działania ciągłe

	doskonalenie warsztatu pracy osób zaangażowanych w pracę na rzecz dziecka i rodziny oraz osób zagrożonych wykluczeniem społecznym 10. Monitorowanie sytuacji dzieci z rodzin zagrożonych kryzysem. 11. Integrowanie działań na rzecz rodziny i dziecka w gminie poprzez współpracę różnych podmiotów instytucjonalnych, organizacji pozarządowych i Kościoła. 12. Promowanie prawidłowego modelu rodziny.	
2. Wspieranie rozwoju dzieci i młodzieży	1. Monitorowanie zagrożeń mających wpływ na jakość i poziom procesu kształcenia i wychowania dzieci i młodzieży w gminie i podejmowanie interwencji w tym zakresie. 2. Monitorowanie środowiska uczniów pod kątem zabezpieczenia ich potrzeb przez dom rodzinny. 3. Doskonalenie kadr oświatowych, rozszerzanie w miarę posiadanych możliwości oferty zajęć pozalekcyjnych w szkołach na terenie gminy. 4. Zapewnienie dzieciom i młodzieży wymagającym pomocy i wsparcia dostępu do specjalistów. 5. Podejmowanie działań mających na celu wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży. 6. Rozwój alternatywnych form spędzania czasu wolnego przy wykorzystaniu zasobów kulturalnych i sportowo-rekreacyjnych gminy	działania ciągłe

3. Pomoc osobom i rodzinom dotkniętym problemami uzależnień i przemocy domowej.	1. Zapewnienie osobom uzależnionym dostępu do pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej. 2. Zapewnienie rodzinom dotkniętym problemami uzależnień dostępu do wsparcia psychologicznego i prawnego. 3. Zapewnienie rodzinom dotkniętym problemami przemocy domowej dostępu do wsparcia psychologicznego i prawnego, a w razie potrzeby zapewnienie schronienia w celu odizolowania od sprawców przemocy. 4. Kierowanie sprawców przemocy domowej do udziału w programach korekcyjnych. 5. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej i szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, narkomanii i przemocy w rodzinie. 6. Kontynuowanie działalności Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie. 7. Podnoszenie kwalifikacji członków Zespołu Interdyscyplinarnego w kwestiach przeciwdziałania i zapobiegania przemocy w rodzinie. 8. Podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi i Kościołem na rzecz rodzin i osób dotkniętych przemocą w rodzinie, problemami alkoholowymi i narkomanii.	działania ciągłe

WSKAŹNIKI REALIZACJI CELU STRATEGICZNEGO 2.

wskaźnik	jednostka miary	stan początkowy (2019 r.)	stan docelowy (2026 r.)	źródło danych	częstotliwość pomiaru
liczba rodzin objętych wsparciem z systemu pomocy społecznej,	rodzina	652	590	OPS	raz w roku
liczba rodzin objętych wsparciem z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	rodzina	118	95	OPS	raz w roku
liczba rodzin objętych pracą socjalną,	rodzina	562	500	OPS	raz w roku
liczba rodzin objętych wsparciem asystentów rodziny	rodzina	20	30	OPS	raz w roku
liczba rodzin objętych wsparciem z powodu:					
alkoholizmu,	rodzina	44	35	OPS	raz w roku
narkomanii	rodzina	6	6	OPS	raz w roku
przemocy w rodzinie	rodzina	3	3	OPS	raz w roku
liczba interwencji przeprowadzonych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie zakończonych założeniem Niebieskiej Karty	karta	55	50	ZI	raz w roku
liczba osób korzystających ze świadczeń rodzinnych	osoba	2400	2300	OPS	raz w roku

liczba osób korzystających ze świadczeń alimentacyjnych	osoba	174	160	OPS	raz w roku
liczba rodzin objętych wsparciem Karta Dużej Rodziny	rodzina	256	270	OPS	raz w roku

CEL STRATEGICZNY 2. – PODMIOTY ODPOWIEDZIALNE, PARTNERZY, ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

podmioty odpowiedzialne	partnerzy	źródła finansowania
Burmistrz, Rada Miejska, Urząd Miejski, Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespół Interdyscyplinarny, placówki przedszkolne, placówki oświatowe, placówki kultury, jednostki sportowo-rekreacyjne, świetlice	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, specjaliści, placówki ochrony zdrowia, Policja, Prokuratura Rejonowa, Sąd Rejonowy, kuratorzy sądowi, organizacje pozarządowe, Kościół, społeczność lokalna.	budżet samorządowy i centralny, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, środki organizacji pozarządowych, sponsorzy indywidualni.

CEL STRATEGICZNY 3. ROZWÓJ DZIAŁAŃ WSPIERAJĄCYCH I AKTYWIZUJĄCYCH SENIORÓW ORAZ OSOBY NIEPEŁNOSPRAWNE

cel operacyjny	kierunki działań	czas realizacji
1. Realizacja idei „starzenia się w zdrowiu”.	1. Monitorowanie sytuacji osób starszych i niepełnosprawnych. 2. Zapewnienie dostępu do usług opiekuńczych oraz kontaktów z otoczeniem osobom	działania ciągłe

	starszym i niepełnosprawnym. 3. Udzielanie przez OPS pomocy finansowej i rzeczowej osobom starszym. 4. Prowadzenie pracy socjalnej z osobami starszymi i niepełnosprawnymi. 5. Wspieranie działań mających na celu zapobieganie wykluczeniu społecznemu i cyfrowemu osób starszych i niepełnosprawnych. 6. Rozwijanie aktywnych form spędzania czasu wolnego przez osoby starsze i niepełnosprawne. 7. Inicjowanie przedsięwzięć zapewniających integrację osób starszych i niepełnosprawnych ze środowiskiem. 8. Rozwój działalności Klubu Seniora. 9. Podejmowanie współpracy z Kościołem i organizacjami pozarządowymi w celu wzmocnienia wsparcia adresowanego do osób starszych i niepełnosprawnych. 10. Poszerzenie zakresu usług wsparcia środowiskowego na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych. 11. Popularyzowanie i organizowanie wolontariatu na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych.	
2. Aktywizacja społeczna i zawodowa osób niepełnosprawnych fizycznie i psychicznie.	1. Likwidowanie barier ograniczających funkcjonowanie osób niepełnosprawnych w przestrzeni publicznej i w otoczeniu domowym. 2. Poszerzenie środowiskowego systemu wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi, w tym również dla dzieci z zaburzeniami psychicznymi. 3. Współpraca z lokalnymi pracodawcami w celu upowszechniania wiedzy na temat	działania ciągłe

	warunków i możliwości tworzenia miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych. 4. Rozpowszechnianie ofert pracy dla osób niepełnosprawnych. 5. Uwzględnianie udziału osób niepełnosprawnych w organizowanych kursach zawodowych i szkoleniach. 6. Współpraca z organizacjami pozarządowymi skupiającymi osoby niepełnosprawne.	

WSKAŹNIKI REALIZACJI CELU STRATEGICZNEGO 3.

wskaźnik	jednostka miary	stan początkowy (2019 r.)	stan docelowy (2026 r.)	źródło danych	częstotliwość pomiaru
liczba osób w wieku poprodukcyjnym	osoba	5 471	5 550	UM	raz w roku
udział osób w wieku poprodukcyjnym w ogóle mieszkańców gminy	%	21,90	22,8	UM	raz w roku
liczba osób w wieku powyżej 61 lat objętych wsparciem z pomocy społecznej	osoba	151	165	OPS	raz w roku
liczba rodzin objętych wsparciem z systemu pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności	rodzina	181	190	OPS	raz w roku
liczba osób objętych usługami opiekuńczymi oraz specjalistycznymi usługami opiekuńczymi,	osoba	128	140	OPS	raz w roku
liczba osób z gminy przebywających w DPS-ach	osoba	27	35	OPS	raz w roku

CEL STRATEGICZNY 3. – PODMIOTY ODPOWIEDZIALNE, PARTNERZY, ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

podmioty odpowiedzialne	partnerzy	źródła finansowania
Burmistrz, Rada Miejska, Urząd Miejski, Ośrodek Pomocy Społecznej, placówki oświatowe, placówki kultury, jednostki sportowo-rekreacyjne,	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Powiatowy Urząd Pracy, Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, placówki ochrony zdrowia, pracodawcy, organizacje pozarządowe, Kościół, społeczność lokalna.	budżet samorządowy i centralny, Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, Fundusz Pracy, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, środki organizacji pozarządowych, sponsorzy indywidualni.

CEL STRATEGICZNY 4. DBAŁOŚĆ O ZDROWIE I BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE MIESZKAŃCÓW GMINY.

cel operacyjny	kierunki działań	czas realizacji
1. Zaspakajanie potrzeb w zakresie ochrony zdrowia i zdrowego stylu życia.	1. Zapewnienie mieszkańcom dostępu do świadczeń z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej. 2. Promocja zdrowia, zdrowego stylu życia, prowadzenie profilaktyki zdrowotnej, opracowywanie i realizowanie programów zdrowotnych. 3. Dbalność o profilaktykę prozdrowotną w przedszkolach i szkołach na terenie gminy. 4. Podejmowanie działań zmierzających do poszerzenia zakresu usług medycznych świadczonych na terenie gminy. 5. Zwiększenie oferty bezpłatnych badań profilaktycznych dla mieszkańców gminy. 6. Rozwój bazy rekreacyjnej i sportowej dostępnej dla mieszkańców.	działania ciągłe
2. Zwiększenie poczucia bezpieczeństwa mieszkańców	1. Współpraca z Policją, Prokuraturą i Sądem Rejonowym na rzecz przeciwdziałania przestępczości i zwiększenia poczucia bezpieczeństwa mieszkańców gminy.	działania ciągłe

gminy.	2. Prowadzenie akcji informacyjnych, w tym w szczególności w środowisku seniorów, na temat zagrożeń przestępczością. 3. Podejmowanie inwestycji mających wpływ na poprawę bezpieczeństwa na drodze. 4. Rozwój systemu powiadamiania mieszkańców gminy o zagrożeniach z wykorzystaniem telefonii komórkowej i internetu.	
3. Zapewnienie bezpieczeństwa na terenie placówek oświatowych i w otoczeniu domowym uczniów.	1. Uwrażliwianie rodziców i opiekunów uczniów na kwestie związane z prawidłowym i bezpiecznym zachowaniem się na terenie szkoły i w otoczeniu domowym. 2. Podejmowanie działań mających na celu zwiększenie bezpieczeństwa dzieci w drodze do i ze szkoły. 3. Podejmowanie działań interwencyjnych i zapobiegawczych mających na celu eliminowanie zachowań o charakterze patologicznym w środowisku szkolnym. 4. Realizowanie programów profilaktyczno-edukacyjnych w placówkach oświatowych na temat uzależnień, przemocy w rodzinie, przestępczości i jej negatywnych skutków. 5. Integrowanie społeczności szkolnej, budowanie na terenie szkoły pozytywnych relacji uczniów z nauczycielami i rówieśnikami.	działania ciągłe

WSKAŹNIKI REALIZACJI CELU STRATEGICZNEGO 4.

wskaźnik	jednostka miary	stan początkowy (2019 r.)	stan docelowy (2026 r.)	źródło danych	częstotliwość pomiaru
przedsięwzięcia w zakresie aktywnego sposobu spędzania czasu wolnego	działanie	15	20	UM, NGO-s, jednostki sportowo-rekreacyjne	raz w roku
badania profilaktyczne mieszkańców, dzieci i młodzieży szkolnej	badanie	10	15	UM, NGO-s, placówki oświatowe, placówki ochrony zdrowia	raz w roku
przestępstwa i wykroczenia popełnione na terenie gminy, w tym z udziałem nieletnich	przestępstwo/wykroczenie	448/17	410/12	Policja	raz w roku
liczba realizowanych programów profilaktyczno-edukacyjnych w szkołach oraz liczba osób nimi objętych	program/osoba	45/980	50/110	placówki oświatowe, PPP	raz w roku

CEL STRATEGICZNY 4. – PODMIOTY ODPOWIEDZIALNE, PARTNERZY, ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

podmioty odpowiedzialne	partnerzy	źródła finansowania
Burmistrz, Rada Miejska, Urząd Miejski, Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna	Policja, Prokuratura Rejonowa, Sąd Rejonowy, kuratorzy sądowi, Straż	budżet samorządowy i centralny, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze Unii

Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespół Interdyscyplinarny, placówki przedszkolne, placówki oświatowe, jednostki sportowo-rekreacyjne, świetlice.	Pożarna, społeczność lokalna	Europejskiej, środki organizacji pozarządowych, sponsorzy indywidualni.

CEL STRATEGICZNY 5. ROZWÓJ KADR POMOCOWYCH, PODNOSZENIE EFEKTYWNOŚCI WSPARCIA, WZMACNIANIE DIALOGU SPOŁECZNEGO I ROZWÓJ SPOŁECZEŃSTWA OBYWATELSKIEGO

cel operacyjny	kierunki działań	czas realizacji
1. Wzmacnianie kadr i służb pomocowych, podnoszenie jakości i efektywności świadczonych usług.	1. Doskonalenie kadr pomocy społecznej poprzez zapewnienie środków na szkolenia i inne formy doskonalenia zawodowego. 2. Zapewnienie właściwych warunków pracy umożliwiających sprawną i efektywną obsługę beneficjentów systemu pomocy społecznej. 3. Rozwój usług elektronicznych w obszarze wsparcia społecznego. 4. Pozyskiwanie środków zewnętrznych na realizację zadań z zakresu polityki społecznej. 5. Rozwijanie współpracy różnych podmiotów w celu skuteczniejszego wsparcia osób uzależnionych oraz ich rodzin. 6. Realizowanie zadań służących rozwiązywaniu problemów społecznych przy współpracy z jednostkami funkcjonującymi na terenie gminy	działania ciągłe
2. Wspieranie	1. Inicjowanie działań zmierzających do włączania się mieszkańców w życie społeczne	działania ciągłe

instytucji społeczeństwa obywatelskiego i rozwijanie dialogu społecznego.	gminy. 2. Realizowanie przy współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz innymi partnerami projektów służących aktywizacji społecznej i zawodowej mieszkańców, w tym współfinansowanych z funduszy zewnętrznych. 3. Promowanie działalności organizacji pozarządowych oraz udzielanie im pomocy w pozyskiwaniu środków z innych niż budżet gminy źródeł finansowania. 4. Podejmowanie inicjatyw mających na celu wzmacnianie dialogu władz samorządowych z mieszkańcami. 5. Poszerzanie dostępu informacyjnego do planowanych przez samorząd zamierzeń o charakterze społecznym i gospodarczym.	

WSKAŹNIKI REALIZACJI CELU STRATEGICZNEGO 5.

wskaźnik	jednostka miary	stan początkowy (2019 r.)	stan docelowy (2026 r.)	źródło danych	częstotliwość pomiaru
liczba szkoleń i innych form doskonalenia zawodowego, w których uczestniczyła kadra pomocy społecznej,	szkolenie	10	25	OPS	raz w roku
liczba organizacji pozarządowych w gminie, w tym funkcjonujących w obszarze polityki społecznej	organizacja	66	67	UM, NGO-s, OPS	raz w roku

liczba wspólnych przedsięwzięć różnych podmiotów podejmowanych w celu rozwiązywania problemów społecznych	przedsięwzięcie	12	20	UM, OPS, ZI, GKRPA, NGO-s	raz w roku
liczba wspieranych przez samorząd gminy organizacji pozarządowych	organizacja	10	15	UM, NGO-s	raz w roku
liczba spotkań przedstawicieli samorządu gminy z mieszkańcami.	spotkanie	88	100	UM	raz w roku

CEL STRATEGICZNY 5. – PODMIOTY ODPOWIEDZIALNE, PARTNERZY, ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

podmioty odpowiedzialne	partnerzy	źródła finansowania
Burmistrz, Rada Miejska, Urząd Miejski, Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespół Interdyscyplinarny, placówki oświatowe, jednostki sportowo-rekreacyjne, świetlice.	Policja, Prokuratura Rejonowa, Sąd Rejonowy, kuratorzy sądowi, Straż Pożarna, organizacje pozarządowe, Kościół, społeczność lokalna	budżet samorządowy i centralny, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze Unii Europejskiej, środki organizacji pozarządowych, sponsorzy indywidualni.

3. PROGNOZA ZMIAN

Do oceny stopnia wdrożenia wyznaczonych w strategii działań zostaną wykorzystane sformułowane powyżej wskaźniki realizacji celów. W miarę rozwoju systemu monitorowania dokumentu będą mogły zostać zidentyfikowane nowe wskaźniki, które w odpowiedni sposób będą charakteryzowały przebieg realizacji podejmowanych działań. Wdrożenie projektowanych działań

zaplanowanych w ramach poszczególnych celów strategicznych wypracowanych w niniejszym dokumencie powinno przyczynić się do osiągnięcia przedstawionych w poniższym zestawieniu zmian.

cel strategiczny	prognoza zmian
CEL STRATEGICZNY 1. POPRAWA JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW – PRZECIWDZIAŁANIE UBÓSTWU, BEZROBOCIU I BEZDOMNOŚCI.	- ograniczenie zagrożeń mających wpływ na utrwalanie się zjawiska marginalizacji i wykluczenia społecznego, - poprawa sytuacji osób ubogich, - podniesienie kompetencji zawodowych osób bezrobotnych i zwiększenie ich szans na podjęcie zatrudnienia - zwiększenie liczby osób zaktywizowanych zawodowo, - zmniejszenie skali zjawiska tzw. dziedziczenia bezrobocia, - zmniejszenie liczby osób bezrobotnych, - eliminowanie zjawiska dyskryminacji ze względu na płeć na rynku pracy, - zmniejszenie liczby beneficjentów pomocy społecznej
CEL STRATEGICZNY 2. PRACA NA RZECZ RODZINY – PRZECIWDZIAŁANIE UZALEŻNIENIOM I PRZEMOCY W RODZINIE, REINTEGRACJA SPOŁECZNA	- sprawnie funkcjonujący system wsparcia rodzin, dzieci i młodzieży, uprzedzający sytuacje kryzysowe i zapewniający różnorodne formy pomocy, m.in. w kształceniu i wszechstronnym rozwoju, - sprawny system profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień oraz przemocy w rodzinie, - spadek liczby rodzin zmagających się z problemami opiekuńczo-wychowawczymi, - podniesienie kompetencji w zakresie właściwego wypełniania ról rodzicielskich,

	- zwiększenie dostępności wsparcia dla rodzin, - podniesienie jakości kształcenia w placówkach oświatowych, - zwiększenie szans edukacyjnych dla dzieci mających problemy w nauce, - poszerzenie wiedzy mieszkańców w zakresie profilaktyki uzależnień, - zwiększenie dostępności wsparcia dla osób uzależnionych i współuzależnionych, - zmniejszenia skali przemocy w rodzinie,
CEL STRATEGICZNY 3. ROZWÓJ DZIAŁAŃ WSPIERAJĄCYCH I AKTYWIZUJĄCYCH SENIORÓW ORAZ OSOBY NIEPEŁNOSPRAWNE.	- zwiększenie udziału seniorów i osób dotkniętych niepełnosprawnością w życiu społecznym i zawodowym, - podniesienie atrakcyjności oferty w zakresie możliwości spędzania czasu wolnego przez osoby starsze i niepełnosprawne, - zapobieganie wykluczeniu społecznemu cyfrowemu osób starszych i niepełnosprawnych, - zwiększenie udziału seniorów i osób niepełnosprawnych w życiu społecznym, - podniesienie jakości usług świadczonych osobom starszym i niepełnosprawnym, - poprawa komfortu funkcjonowania osób starszych i niepełnosprawnych w środowisku, - pełniejsza integracja seniorów i osób niepełnosprawnych ze środowiskiem.
CEL STRATEGICZNY 4. DBAŁOŚĆ O ZDROWIE I BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE MIESZKAŃCÓW GMINY.	- zwiększenie liczby mieszkańców aktywnych fizycznie i stosujących się do zasad zdrowego trybu życia,

	- zmniejszenie zagrożenia przestępczością, - zwiększenie bezpieczeństwa uczniów na terenie placówek oświatowych, - zwiększenie poczucia bezpieczeństwa mieszkańców gminy,
CEL STRATEGICZNY 5. ROZWÓJ KADR POMOCOWYCH, PODNOSZENIE EFEKTYWNOŚCI WSPARCIA, WZMACNIANIE DIALOGU SPOŁECZNEGO I ROZWÓJ SPOŁECZEŃSTWA OBYWATELSKIEGO	- podniesienie profesjonalizmu kadry pomocy społecznej, - podniesienie jakości świadczonych usług, - większa aktywność społeczna mieszkańców gminy, - wzrastająca liczba inicjatyw lokalnych.

4. RAMY FINANSOWE

W ramach finansowych Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Strzegom na lata 2021-2026 ujęto poziom planowanych wydatków Gminy w 2020 r. z działów klasyfikacji budżetowej: 801 – oświata i wychowanie, 851 – ochrona zdrowia, 852 – pomoc społeczna, 853 – pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej, 854 - edukacyjna opieka wychowawcza oraz 855 – rodzina, który w 2020 r. wynosił 40 257 162 zł.

W kolejnych latach wdrażania założeń strategii szacuje się, że wysokość kwot przeznaczonych na realizację tych zadań będzie nie niższa niż w roku 2020, przy założeniu, że wysokość przyznawanych dotacji na realizację zadań zleconych i własnych będzie co najmniej na tym samym poziomie.

Trudność precyzyjnego określenia wysokości funduszy przeznaczonych na realizację strategii w poszczególnych latach wynika z wielu czynników. Kluczowe znaczenie ma tu horyzont czasowy strategii, a także wielość zadań i podmiotów realizujących działania określone w strategii.

5. WDROŻENIE STRATEGII, MONITOROWANIE, EWALUACJA

Koordynatorem realizacji działań wyznaczonych w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Strzegom na lata 2021-2026 będzie Ośrodek Pomocy Społecznej wraz z jego Kierownikiem. Zespół monitorujący postęp wdrażania zapisów strategicznych, w którego skład wejdą m.in.: przedstawiciele podmiotów realizujących strategię i współdziałających w jej realizacji, w tym pracownicy Ośrodka Pomocy Społecznej, będzie oceniał poziom wdrożenia zapisów strategicznych i przedstawiał ocenę skuteczności polityki społecznej prowadzonej w gminie Burmistrzowi i Radzie Miejskiej, sugerując przyjęcie proponowanych rozwiązań (np. programów celowych) oraz, w przypadku stwierdzenia istotnych zmian społecznych, podjęcie ewentualnych działań korygujących, mających na celu aktualizację obowiązującej strategii. Pierwsza ocena nastąpi po dwóch latach wdrażania założeń strategii.

Do oceny stopnia wdrożenia wyznaczonych działań zostaną wykorzystane m.in. sformułowane w dokumencie wskaźniki realizacji celów. W miarę rozwoju systemu monitorowania dokumentu będą mogły zostać zidentyfikowane nowe wskaźniki, które w odpowiedni sposób będą charakteryzowały przebieg realizacji podejmowanych działań. Zakres czasowy analizy obejmował będzie zmiany w stosunku do roku bazowego (2019 roku) i roku ostatniego badania (dynamika).

Dane zebrane i opracowane w procesie monitoringu posłużą do ewaluacji strategii, której ogólnym celem jest podwyższanie stopnia adekwatności, efektywności i znaczenia rezultatów wynikających z realizacji strategii. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Strzegom na lata 2021-2026 jest bowiem dokumentem o charakterze otwartym, w związku z czym powinna dynamicznie reagować na pojawiające się wyzwania wynikające z nowych uwarunkowań wewnętrznych oraz zewnętrznych.

Obok prowadzonego cyklicznie monitoringu procesu realizacji Strategii, w 2024 roku oraz w 2026 roku Strategia podlegać będzie procesowi ewaluacji. Celem ewaluacji, w odróżnieniu od monitoringu jest usprawnienie danego projektu. Ewaluacja musi opierać się na założeniach dotyczących związków pomiędzy prowadzonymi działaniami a ich efektami. Głównym zadaniem ewaluacji jest dążenie do stałego ulepszania skuteczności i efektywności interwencji, rozumiane nie tylko jako pozytywne efekty społeczne lub gospodarcze związane bezpośrednio ze

strategią, lecz także jako zwiększenie przejrzystości i promowania działań podejmowanych przez władze lokalne.

6. PROGRAMY I PROJEKTY

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Strzegom na lata 2021-2026 będzie realizowana w szczególności poprzez poniżej wymienione programy:

1. Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie;
2. Program Wspierania Rodziny;
3. Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
4. Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii
5. Program współpracy gminy Strzegom z organizacjami pozarządowymi oraz z podmiotami określonymi w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, działającymi na jej terenie.

W ramach strategii mogą być realizowane projekty, które odzwierciedlają potrzeby oraz zamierzenia gminy i jej mieszkańców. Ich realizacja jest niezwykle wskazana, ale należy zaznaczyć, iż możliwa będzie dopiero wtedy, gdy ich wnioskodawcy pozyskają niezbędne środki finansowe. Prezentowany poniżej projekt powstał w trakcie prac nad strategią.

Projekt: „Szkoła dbająca o bezpieczeństwo.”

Wnioskodawca projektu:

Zespół Szkolno-Przedszkolny Publiczna Szkoła Podstawowa im, Janusza Korczaka w Jaroszowie, 58-120 Jaroszków 96.

Cel główny projektu:

Poprawa bezpieczeństwa uczniów, nauczycieli i rodziców uczniów w szkole i środowisku lokalnym.

Miejsce realizacji projektu:

Zespół Szkolno-Przedszkolny Publiczna Szkoła Podstawowa w Jaroszowie.

Beneficjenci projektu:

Uczniowie klas I–VIII – 197 osób.

Partnerzy:

Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Świdnicy, Komisariat Policji w Strzegomiu, Kuratorzy społeczni, Ochotnicza Straż Pożarna w Jaroszowie, Kuratorium Oświaty we Wrocławiu.

Czas realizacji projektu:

11.2019 - 31.05.2020.

UWAGI KOŃCOWE

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Strzegom na lata 2021-2026 ma charakter otwarty i elastyczny. Oznacza to, że poszczególne jej elementy w trakcie realizacji mogą być modyfikowane, zmienione i dostosowane do sytuacji społecznej.

Autorzy dokumentu pragną złożyć serdeczne podziękowania wszystkim, którzy uczestniczyli w jego budowie, przyczyniając się do identyfikacji problemów społecznych występujących w gminie. Jednocześnie chcą wyrazić nadzieję na dalszą współpracę w realizacji zapisów strategii.

SPIS DIAGRAMÓW, TABEL I WYKRESÓW**Tabele**

Tabela 1. Profil respondentów ankiety „Problemy społeczne w opinii mieszkańców”	4
Tabela 2. Profil respondentów ankiety „Równość szans kobiet i mężczyzn”	4
Tabela 3. Struktura wiekowa ludności gminy w latach 2017-2019.....	14
Tabela 4. Ruch naturalny ludności gminy w latach 2017-2019.....	14
Tabela 5. Ruch migracyjny ludności w latach 2017-2019.....	15
Tabela 6. Infrastruktura techniczna w gminie w 2019 r.....	15
Tabela 7. Użytki rolne, lasy i grunty leśne	16
Tabela 8. Indywidualna działalność gospodarcza mieszkańców gminy w latach 2017-2019	16
Tabela 9. Zasoby mieszkaniowe w gminie w latach 2017-2019	17
Tabela 10. Dodatki mieszkaniowe przyznane w gminie w latach 2017-2019.....	17
Tabela 11. Opieka nad dziećmi do lat 3 w gminie w roku szkolnym 2019/2020.....	18
Tabela 12. Placówki wychowania przedszkolnego w gminie w roku szkolnym 2019/2020 ...	18
Tabela 13. Placówki oświatowe w gminie w roku szkolnym 2019/2020.....	18
Tabela 14. Placówki kultury w gminie w 2019 r.....	19
Tabela 15. Zakłady opieki zdrowotnej, praktyki lekarskie i apteki w gminie w 2019 r.....	20
Tabela 16. Sport i rekreacja w 2019 r.	21
Tabela 17. Stan zatrudnienia w OPS-ie oraz potrzeby w tym zakresie na koniec 2019 r.....	23
Tabela 18. Wykształcenie kadry OPS-u oraz potrzeby w tym zakresie na koniec 2019 r.	24
Tabela 19. Środki finansowe wydatkowane przez gminę na pomoc mieszkańcom w latach 2017-2019	24
Tabela 20. Beneficjenci pomocy społecznej w gminie w latach 2017-2019.....	25
Tabela 21. Struktura wiekowa beneficjentów pomocy społecznej w gminie w 2019 r.	25
Tabela 22. Powody przyznania pomocy społecznej w gminie w latach 2017-2019	26
Tabela 23. Formy wsparcia udzielanego w gminie przez OPS w latach 2017-2019	27
Tabela 24. Asystenci rodziny w gminie w latach 2017-2019.....	28
Tabela 25. Skierowania i pobyt mieszkańców w domach pomocy społecznej w latach 2017-2019	29
Tabela 26. Karta Dużej Rodziny w gminie w latach 2017-2019.....	29
Tabela 27. Świadczenia rodzinne w gminie w latach 2017-2019.....	29
Tabela 28. Rodzaj świadczeń rodzinnych przyznanych w gminie w latach 2017-2019.....	30
Tabela 29. Świadczenia alimentacyjne przyznane w gminie w latach 2017-2019	32
Tabela 30. Instytucje działające w obszarze pomocy społecznej w gminie w 2019 r.....	32
Tabela 31. Działalność PCPR-u w odniesieniu do mieszkańców gminy w zakresie pieczy zastępczej w 2019 r.	33
Tabela 32. Parafie rzymskokatolickie w gminie w 2019 r.	34
Tabela 33. Stan bezrobocia w gminie w latach 2017-2019	36
Tabela 34. Stopa bezrobocia rejestrowanego w powiecie, województwie i w kraju w latach 2017-2019	37
Tabela 35. Bezrobotni w gminie na koniec 2019 roku według wieku, czasu pozostawiania bez pracy, stażu pracy i wykształcenia	37
Tabela 36. Liczba rodzin i osób korzystających z pomocy OPS-u z powodu bezdomności w latach 2017-2019	40
Tabela 37. Opłaty z zezwoleń na sprzedaż alkoholu w gminie w latach 2017-2019.....	40
Tabela 38. Środki finansowe przeznaczone w gminie w latach 2017-2019 na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień oraz przemocy w rodzinie.....	41
Tabela 39. Liczba członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w latach 2017-2019	41
Tabela 40. Działalność GKRPA w latach 2017-2019 w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień w gminie.....	41
Tabela 41. Działania podjęte w gminie przez GKRPA w latach 2017-2019 w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemu przemocy w rodzinie	42

Tabela 42. Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego w gminie Strzegom w latach 2017-2019	44
Tabela 43. Udział kobiet w liczbie ludności gminy w latach 2017-2019	46
Tabela 44. Udział kobiet w liczbie bezrobotnych w gminie w latach 2017-2019	47
Tabela 45. Negatywne zachowania oraz zjawiska patologiczne występujące w społeczności uczniowskiej w roku szkolnym 2018/2019	51
Tabela 46. Dysfunkcje i patologie stwierdzone w rodzinach uczniów w roku szkolnym 2018/2019.....	52
Tabela 47. Osoby w wieku poprodukcyjnym w strukturze ludności gminy w latach 2017-2019	54
Tabela 48. Rodziny w gminie korzystające z pomocy społecznej w formie usług opiekuńczych w latach 2017-2019	54
Tabela 49. Rodziny w gminie korzystające z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności w latach 2017 -2019.....	55
Tabela 50. Orzeczenia o niepełnosprawności lub o stopniu niepełnosprawności wydane mieszkańcom powiatu w latach 2017-2019.....	56
Tabela 51. Dofinansowanie rehabilitacji przyznane mieszkańcom gminy Strzegom w latach 2017-2019	56

Wykresy

Wykres 1. Jak Pani/Pan ocenia ofertę edukacyjną szkół w gminie?	19
Wykres 2. Jaka jest według Pani/Pana atrakcyjność oferty kulturalnej w gminie?	20
Wykres 3. Jak Pani/Pan ocenia dostępną w gminie ofertę w zakresie ochrony zdrowia?	21
Wykres 4. Jak Pani/Pan ocenia dostępną w gminie ofertę w zakresie sportu i rekreacji?	22
Wykres 5. Czy czuje się Pani/Pan bezpiecznie w miejscu zamieszkania?	23
Wykres 6. Jak Pani/Pan ocenia realizowane w gminie działania w zakresie przeciwdziałania ubóstwu?	27
Wykres 7. Jakie problemy, niekorzystne zjawiska najbardziej uciążliwie występują w gminie? ..	35
Wykres 8. Jak Pani/Pan ocenia komunikację między władzami samorządowymi a mieszkańcami?	35
Wykres 9. Jak Pani/Pan ocenia swój poziom zadowolenia z bycia mieszkańcem gminy?	36
Wykres 10. Jak Pani/Pan ocenia realizowane w gminie działania w zakresie przeciwdziałania bezrobociu?	39
Wykres 11. Jak Pani/Pan ocenia realizowane w gminie działania w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom?	42
Wykres 12. Czy zna Pani/Pan przypadki przemocy w rodzinie na terenie gminy I ub o nich słyszała/słyszał?	43
Wykres 13. Czy Pani/Pan zdaniem istnieje ryzyko nasilenia się problemu przemocy w rodzinie na terenie gminy?	43
Wykres 14. Kto jest wg Pani/Pana bardziej zagrożony dyskryminacją ze względu na płeć? ..	47
Wykres 15. Czy spotkała się Pani/ spotkał się Pan z przypadkami dyskryminacji ze względu na płeć w gminie lub o nich słyszała/ słyszał?	48
Wykres 16. Jaka Pani/Pana zdaniem może być skala problemu nierówności płci w gminie?	48
Wykres 17. Czy wg Pani/Pana powinno się podejmować w gminie działania na rzecz równości szans kobiet i mężczyzn lub w celu przeciwdziałania dyskryminacji ze względu na płeć?	49
Wykres 18. Czy Pani/Pana zdaniem w działaniach realizowanych na terenie gminy uwzględnia się potrzeby osób starszych i niepełnosprawnych?	57

Uzasadnienie

do uchwały w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Strzegom na lata 2021-2026

Opracowanie Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych wynika wprost z art. 17 ust 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2020r. poz. 1876 z późn. zm.).

Powyższy przepis ustawy stanowi że jest to zadanie własne gminy o charakterze obowiązkowym.

Strategia rozwiązywania problemów społecznych pozwala na racjonalizację lokalnej polityki społecznej. Dokument określa misję oraz wyznacza cele strategiczne i działania, których wdrożenie powinno w znaczny sposób przyczynić się do rozwiązania problemów społecznych i zminimalizowania ich skutków.

Strategia stanowi materiał wyjściowy do opracowania szczegółowych programów i projektów pomocy społecznej. Skuteczność wyznaczonych w niej działań pomocowych będzie zależała zarówno od posiadanych i pozyskiwanych przez gminę środków finansowych, jak i szerokiej, aktywnej i skoordynowanej współpracy przedstawicieli administracji samorządowej i partnerów społecznych, w tym organizacji pozarządowych.

W związku z powyższym podjęcie niniejszej uchwały jest uzasadnione.